

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Σχέδιο Απόφασης

8/12-2015
να δημοσιευτεί 30/12/2015
Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΡ

Αριθμός Απόφασης

/2015

ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές Αγγελική Προύντζου, Πρόεδρο Πρωτοδικών, Γεωργία Πολυδώρου, Πρωτοδίκη-Εισηγήτρια, Μαρία Πετροπούλου, Πρωτοδίκη, τους οποίους όρισε ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διοικήσεως του Πρωτοδικείου, και από την Γραμματέα Ηλέκτρα Καλοφώνου.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, την 27^η Μαΐου 2015 για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Του καλούντος-ενάγοντος: νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ», το οποίο εδρεύει στην Αθήνα επί της οδού Σισίνη αριθμ.18 και Ηριδανού και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο παραστάθηκε στο Δικαστήριο διά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Δημητρίου Πασσά.

Της καθ'ης η κλήση-εναγομένης: ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ», η οποία εδρεύει στην Αθήνα, επί της οδού Ελ.Βενιζέλου αριθμ.21, και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε στο Δικαστήριο διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Αντωνίου Παπαδημητρώπουλου.

Το ενάγον ζήτησε να γίνει δεκτή η από 17-10-2012 υπ' αριθμ. κατάθεσης δικογράφου 5408/2012 και υπό γενικό αριθμό κατάθεσης 166809/2012 αγωγή του ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, που

προσδιορίστηκε για να συζητηθεί κατά τη δικάσιμο της 21-01-2015, κατά την οποία η συζήτησή της ματαιώθηκε.

Ήδη η υπόθεση επαναφέρεται προς συζήτηση με την από 03-02-2015 με αριθμό κατάθεσης δικογράφου 268/2015 και με γενικό αριθμό κατάθεσης 13379/2015 κλήση του καλούντος-ενάγοντος, η οποία προσδιορίστηκε για να συζητηθεί κατά την δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας και γράφτηκε στο πινάκιο.

Κατά τη συζήτηση της υποθέσεως, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά και στις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσαν.

ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με την από 03-02-2015 με αριθμό κατάθεσης δικογράφου 268/2015 και με γενικό αριθμό κατάθεσης 13379/2015 κλήση του καλούντος-ενάγοντος, νόμιμα επαναφέρεται προς συζήτηση η από 17-10-2012 με αριθμό κατάθεσης δικογράφου 5408/2012 και με γενικό αριθμό κατάθεσης 166809/2012 αγωγή του, η οποία προσδιορίστηκε για να συζητηθεί κατά τη δικάσιμο της 21-01-2015, κατά την οποία η συζήτησή της ματαιώθηκε.

Από τις διατάξεις του νόμου 1611/1950 προβλεπόταν ότι «από της 1^{ης} Ιανουαρίου 1951 πάντα τα επενδυόμενα υπό μορφή εντόκου καταθέσεως κεφάλαια των κατά το άρθρο 1 του παρόντος νόμου Δημόσιων Οργανισμών (—ήτοι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ως και τα πάσης φύσεως Ασφαλιστικά Ταμεία Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου—) παρακατατίθενται παρά τη Τραπέζη της Ελλάδος, ήτις ενεργεί εν προκειμένω ως διαχειριστικόν όργανον συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος νόμου. Διά πάσαν επιτρεπόμενην κατά νόμον επένδυσιν κεφαλαίων των Δημοσίων Οργανισμών, υπό πάσαν μορφήν πλην της κατά το παρόν άρθρον καταθέσεως παρά τη Τραπέζη της

Ελλάδος απαιτείται προηγούμενη εγκριτική απόφασις της Νομισματικής Επιτροπής. 2. Προς τον σκοπόν τούτον ιδρύεται παρά τη Τραπέζη της Ελλάδος ίδιος λογαριασμός υπό τον τίτλον Ειδικός Λογαριασμός Διαχειρίσεως Διαθεσίμων Δημοσίων Οργανισμών, όστις θα κινήται συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος νόμου. 3. Από της 1ης Ιανουαρίου 1951 ουδεμία Τράπεζα ή Τραπεζικός Οργανισμός θα αποδέχεται κατάθεσιν παρ' αὐτῷ υπό οιαδήποτε μορφήν κεφαλαίων των κατά το άρθρον 1 του παρόντος νόμου Δημοσίων Οργανισμών. 4. Πάσαι αι κατά την 31-12-1950 καταθέσεις παρά Τραπεζαίς ή Τραπεζικοῖς Οργανισμοῖς κεφαλαίων των κατά το άρθρον 1 του παρόντος νόμου Δημοσίων Οργανισμών μεταφέρονται δυνάμει της παρούσης διατάξεως και άνευ ετέρας εντολής εις πίστωσιν του κατά την προηγούμενην παράγραφον 2 Ειδικού Λογαριασμοῦ παρά τη Τραπέζη της Ελλάδος και επ' ὀνόματι του δικαιούχου Νομικού Προσώπου». Κατά το άρθρο 3 του ίδιου ως άνω νομοθετήματος «Οι παρακαταθέτοντες παρά τη Τραπέζη της Ελλάδος Δημόσιοι Οργανισμοί θα δικαιούνται να λαμβάνουν τόκον επί των αντιστοιχων υπολοίπων αυτών παρά τω Ειδικῷ Λογαριασμῷ Διαχειρίσεως Διαθεσίμων Δημοσίων Οργανισμών επί τη βάσει επιτοκίου, οριζομένου εκάστοτε δι' αποφάσεως της Νομισματικής Επιτροπής», ενώ με βάση το άρθρο 4 «1. Τα παρακατατιθέμενα παρά τω Ειδικῷ Λογαριασμῷ Διαχειρίσεως Διαθεσίμων Δημοσίων Οργανισμών κεφάλαια, θα επενδύωνται υπό της Τραπέζης της Ελλάδος εις εντόκους καταθέσεις παρά Τραπεζαίς ή Τραπεζικοῖς Οργανισμοῖς, χρησιμοποιουμένας υπό τούτων προς χρηματοδότησιν της γεωργίας, του εμπορίου και της βιοχηχανίας.... Εις περίπτωσιν μη συμμορφώσεως των Τραπεζών ή Τραπεζικῶν Οργανισμῶν προς τους τιθεμένους υπό της Νομισματικής Επιτροπής όρους ή εις περίπτωσιν αρνήσεως αυτών όπως αποδεχθῶσι τοιαύτας καταθέσεις, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να χρησιμοποίη τα περί ων πρόκειται κεφάλαια εις απευθείας υπ' αὐτῆς χορηγήσεις προς χρηματοδότησιν της γεωργίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας. 2.

Από της 1ης Ιανουαρίου 1951 μεταφέρονται υπό της Τραπέζης της Ελλάδος εις πίστωσιν των οικείων Τραπεζών ή Τραπεζικών Οργανισμών ποσά ίσα προς τας καταθέσεις των Δημοσίων Οργανισμών παρ' εκάστη των εν λόγω Τραπεζών ή Τραπεζικών Οργανισμών κατά την 30 Ιουνίου 1950. Τα ποσά ταύτα αποτελούσι καταθέσιν της Τραπέζης της Ελλάδος παρ' εκάστη των εν λόγω Τραπεζών ή Τραπεζικών Οργανισμών, εφ' ής καταβάλλεται ο εκάστοτε καθοριζόμενος δι' αποφάσεως της Νομισματικής Επιτροπής τόκος. 3. Η υπό Δημοσίου τινός Οργανισμού ανάθεσις της ταμιακής του διαχειρήσεως εις Τράπεζαν ή Τραπεζικόν Οργανισμόν περιορίζεται αποκλειστικώς εις την είσπραξιν και πληρωμήν τακτικών μόνον εσόδων και δαπανών του οικείου Δημοσίου Οργανισμού. Αι τράπεζαι ή οι τραπεζικοί οργανισμοί υποχρεούνται να μεταφέρωσιν ανά δεκαπενθήμερον και μετά την κάλυψιν των εις αυτό εμπίπτουσών δαπανών εν ονόματι του οικείου Δημοσίου Οργανισμού εις τον κατά την παράγραφον 2 του άρθρου 2 "ειδικόν λογαριασμόν διαχειρήσεως διαθέσιμων Δημοσίων Οργανισμών", παν ποσόν πέραν του αναγκαιούντος αποκλειστικώς διά τας πληρωμάς των τακτικών δαπανών του επομένου δεκαπενθημέρου.....4. Απαγορεύεται η παρά των Τραπεζών ή των Τραπεζικών Οργανισμών καταβολή τόκου προμηθείας ή ετέρου ανταλλάγματος αμέσου ή εμμέσου προς τους Δημοσίους Οργανισμούς επί των Λογαριασμών της ταμιακής διαχειρήσεως αυτών". Τέλος στο άρθρο 10 προβλεπόταν ότι «Πάσα διάταξις επιτρέπουσα εις πάσης φύσεως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ή Ασφαλιστικά Ταμεία Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, την επένδυσιν των διαθεσίμων αυτών υπό μορφήν εντόκου καταθέσεως παρά Τραπεζαίς ή Τραπεζικοίς Οργανισμοίς καταργείται». Από τις ανωτέρω διατάξεις σαφώς προκύπτει ότι από 01-01-1951 τα πάσης φύσεως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τα ασφαλιστικά ταμεία δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υποχρεούνται να καταθέτουν στην Τράπεζα της Ελλάδος τα διαθέσιμα κεφάλαιά τους, τα οποία

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

μεταφέρονταν στον Ειδικό Λογαριασμό Διαχείρισης Διαθεσίμων Δημοσίων Οργανισμών. Οι προαναφερόμενοι λογαριασμοί διαθεσίμων ήταν έντοκοι μέχρι και την 31.5.1994. Συγκεκριμένα, μέχρι την 16.10.1990 απολάμβαναν επιτόκιο, το οποίο καθοριζόταν αρχικά με αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής (άρθρο 3 α.ν. 1611/1950) και αργότερα με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (άρθρα 1, 2 ν. 1266/1982). Μετά την 17.10.1990, οι λογαριασμοί διαθεσίμων απολάμβαναν τουλάχιστον το ελάχιστο επιτόκιο για τις καταθέσεις ταμειευτηρίου (άρθρο 13 παρ. 1 ν. 1902/1990). Κατόπιν, με τις διατάξεις του άρθρου τρίτου Ν. 2216/1994 (ΦΕΚ Α' 83) τροποποιήθηκε η διαδικασία που προβλεπόταν στον α.ν. 1611/1950, δηλαδή η επένδυση υπό μορφή εντόκων καταθέσεων στην ΤτΕ των διαθεσίμων κεφαλαίων των δημοσίων οργανισμών και των ασφαλιστικών ταμείων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, προς το σκοπό της εναρμόνισης της νομοθεσίας με το άρθρο 104 της Συνθήκης Μάαστριχτ που δεν επιτρέπει σε κεντρικές τράπεζες κρατών μελών να παρέχουν στις κεντρικές κυβερνήσεις πιστωτικές διευκολύνσεις και να προβαίνουν σε απευθείας αγορά χρεογράφων από το δημόσιο. Έτσι, ορίστηκε ότι, όσα κεφάλαια των δημοσίων οργανισμών και ασφαλιστικών ταμείων δεν επενδύονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 1902/1990 και 14 του ν. 2042/1992 και των ΚΥΑ του ν.δ. 3856/1958, μεταφέρονται υποχρεωτικά στην ΤτΕ, η οποία, ως διαχειριστικό όργανο των καταθετών, τα επενδύει σε τίτλους του ελληνικού δημοσίου της επιλογής των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και λαμβάνει αμοιβή για την εργασία αυτή οριζόμενη με σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας και βαρύνουσα το Δημόσιο. Από την 1.6.1994 (έναρξη ισχύος της ρύθμισης του άρθρου τρίτου ν. 2216/1994), οι λογαριασμοί διαθεσίμων των δημοσίων οργανισμών στην Τράπεζα της Ελλάδος έπαυσαν να αποδίδουν τόκο. Στους δικαιούχους των λογαριασμών διαθεσίμων κατανέμονταν και

αποδίδονταν πλέον μόνο οι πρόσοδοι από τις επενδύσεις των διαθεσίμων τους σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου. Το άρθρο τρίτο του ν. 2216/1994 κατήργησε ρητώς τις διατάξεις του α.ν. 1611/1950 και του άρθρου 13 Ν. 1902/1990 που έρχονται σε αντίθεση με αυτό (ΣΤΕ 2510/2011, Νόμος). Με τη μεταβολή αυτή εναρμονίσθηκε το καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος με την τροποποίησή του από την από 4.11.1994 Γενική Συνέλευση των μετόχων της, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο όγδοο παρ. 3 του ν. 2275/1994 (ΦΕΚ Α' 238/1994), τροποποίηση η οποία αφορούσε στα άρθρα 45 και 56 του καταστατικού σχετικά με την καταβολή από την Τράπεζα της Ελλάδος τόκου για τις τηρούμενες σ' αυτήν καταθέσεις. Για πρόσωπα πλην του Ελληνικού Δημοσίου, το άρθρο 56 του καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος απαγορεύει την καταβολή τόκου, καθώς ορίζει (σύμφωνα με τη νέα διατύπωσή του) ότι «Η Τράπεζα δεν δικαιούται: 1....5. Να παρέχη τόκον εις τας παρ' αυτή καταθέσεις ή τους τρεχούμενους λογαριασμούς. Κατ' εξαίρεσιν η Τράπεζα δικαιούται να παρέχη τόκον εις το Ελληνικόν Δημόσιον ως προβλέπεται εν άρθρω 45, ως και εις τας καταθέσεις των εν Ελλάδι Τραπεζών». Επομένως, η προαναφερόμενη μεταβολή του νομοθετικού καθεστώτος που επήλθε με το άρθρο τρίτο ν. 2216/1994, είχε ως συνέπεια οι λογαριασμοί διαθεσίμων κεφαλαίων των δημοσίων οργανισμών να κατασταθούν άτοκοι και πλέον τα διαθέσιμά τους να επενδύονται σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, ενώ οι δημόσιοι οργανισμοί (ΝΠΔΔ και ασφαλιστικά ταμεία) λάμβαναν πλέον μόνο τις προσόδους από τους τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου στους οποίους επενδύονταν τα διαθέσιμα κεφάλαιά τους, παραμένοντας βέβαια σε ισχύ της υποχρέωσης των δημοσίων οργανισμών για μεταφορά των διαθεσίμων τους στην Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 1611/1950. Το προαναφερόμενο νομοθετικό καθεστώς μεταβλήθηκε εκ νέου (και όπως μεταβλήθηκε ισχύει πλέον έως σήμερα) με την ψήφιση του ν. 2469/1997. Πλέον, τα διαθέσιμα των δημοσίων οργανισμών συνιστούν το Κοινό Κεφάλαιο, το οποίο διαχειρίζεται η

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

Τράπεζα της Ελλάδος. Σύμφωνα με τους κανόνες που θέτει το άρθρο 15 παρ. 11 ν. 2469/1997, το ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου επενδύεται υποχρεωτικά σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, έτσι ώστε τα δημιουργούμενα νέα υπόλοιπα στους λογαριασμούς των φορέων να επενδύονται άμεσα, ενώ τα επιμέρους στοιχεία του ενεργητικού του Κοινού Κεφαλαίου, που αποκτώνται στο πλαίσιο της διαχείρισής του από την Τράπεζα της Ελλάδος, ανήκουν εξ αδιαιρέτου στους φορείς ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στο Κοινό Κεφάλαιο. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 11 ν. 2469/1997, όπως αυτό ίσχυε μετά την τροποποίησή του με τους νόμους 4039/2011 και 4046/2012 και προ της τροποποίησής του δια των νόμων 4250/2014, 4281/2014 και 4320/2015, «11.α. Τα σύμφωνα με το τρίτο άρθρο του ν. 2216/1994 (ΦΕΚ 83 Α') διαθέσιμα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα διαθέσιμα των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, συνιστούν το Κοινό Κεφάλαιο των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ασφαλιστικών φορέων (Κ.Κ.Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ.), το οποίο διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τους κανόνες β' έως η' της παρούσας παραγράφου. β. Το Κ.Κ.Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. δεν αποτελεί νομικό πρόσωπο αλλά ομάδα περιουσίας, της οποίας τα επί μέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαιρέτου στους συμμετέχοντες σ' αυτό φορείς (Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ.) ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους. Τα Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο, εκπροσωπούνται δικαστικώς και εξωδίκως από την Τράπεζα της Ελλάδος ως προς τις έννομες σχέσεις από τη διαχείριση του Κοινού Κεφαλαίου και το δικαιώματά τους επί του ενεργητικού του. γ. Το ενεργητικό του Κ.Κ.Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. επενδύεται σε κινητές αξίες του Ελληνικού Δημοσίου. Εάν κατά το χρόνο πραγματοποίησης των επί μέρους επενδύσεων δεν υπάρχουν διαθέσιμοι τίτλοι στην πρωτογενή αγορά, το Ελληνικό Δημόσιο θα διαθέτει στην Τράπεζα της Ελλάδος τίτλους της τελευταίας έκδοσης στην τιμή εγγραφής ή στη μέση τιμή της δημοπρασίας, ανάλογα με τον τρόπο που είχαν διατεθεί οι τίτλοι κατά

την ημερομηνία έκδοσης, με συνυπολογισμό των τόκων του διαρρεύσαντος χρονικού διαστήματος. Αν από πλευράς Ελληνικού Δημοσίου δεν υπάρχει ενδιαφέρον για την πρωτογενή διάθεση τίτλων, παρέχεται η ευχέρεια στην Τράπεζα της Ελλάδος να απευθύνεται στη δευτερογενή αγορά για την απόκτηση του αναγκαίου εκάστοτε χαρτοφυλακίου, έτσι ώστε τα δημιουργούμενα νέα υπόλοιπα στους λογαριασμούς των Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. να επενδύονται άμεσα. Η απόφαση συμμετοχής ή μη του Κ.Κ. Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. σε πρόγραμμα ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, κατ'εφαρμογή προγράμματος για την αναδιάταξη του ελληνικού χρέους, ανήκει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος ως διαχειριστή του Κ.Κ., η οποία, καθώς και τα στελέχη της, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, δεν υπέχουν καμία ευθύνη, ποινική, αστική, διοικητική ή άλλη (το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε το νόμο 4046/2012). δ. Η διαχειριστική χρήση του Κ.Κ.Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. έχει τη διάρκεια του ημερολογιακού εξαμήνου, στο τέλος του οποίου οι καθαρές πρόσοδοι κατανέμονται στους δικαιούχους ανάλογα με το ύψος και τη διάρκεια της συμμετοχής τους στο Κ.Κ.Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. Με Σύμβαση μεταξύ του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζεται το ύψος της αμοιβής που θα καταβάλλεται στην Τράπεζα της Ελλάδος από το Κ.Κ.Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. για τη διαχείριση του Κοινού Κεφαλαίου, καθώς και ο τρόπος υπολογισμού και καταβολής της. στ. Τα Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. που συμμετέχουν σε αυτό δύνανται να ζητήσουν από την Τράπεζα της Ελλάδος την ανάληψη συγκεκριμένων χρηματικών ποσών και μέχρι της αξίας της καταθέσεώς τους στο Κοινό Κεφάλαιο. Η Τράπεζα της Ελλάδος καταβάλλει το αιτούμενο ποσό στο Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ., μειωμένης αναλόγως της μερίδας συμμετοχής του αιτούντος στο Κοινό Κεφάλαιο. Η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται με πράξη του Διοικητή της να ορίζει το όριο των αναλαμβανόμενων ποσών πέραν του οποίου θα απαιτείται απλή προειδοποίηση προκειμένου να πραγματοποιηθεί η εκταμίευση. Οι πράξεις αυτές θα κοινοποιούνται στα

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ.. Οι πρόσοδοι που αναλογούν σε αναληφθέντα ποσά καταβάλλονται στους δικαιούχους στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου. Η ρευστοποίηση μέρους του ενεργητικού του Κ.Κ.Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. και ιδίως η πώληση κινητών αξιών του Ελληνικού Δημοσίου που ανήκουν στο ενεργητικό του Κ.Κ.Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. πριν από την ημερομηνία λήξης τους, προκειμένου να αποδοθούν σε Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. χρηματικά ποσά σε εκτέλεση των οριζόμενων στα προηγούμενα εδάφια, δεν συνιστά κακή διαχείριση από την Τράπεζα της Ελλάδος». Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, η Τράπεζα της Ελλάδος, στην οποία μεταφέρονται τα διαθέσιμα κεφάλαια των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των ασφαλιστικών οργανισμών, επενδύει σε κινητές αξίες του Ελληνικού Δημοσίου τα κεφάλαια αυτά, τα οποία εξαιρούνται της διαχειριστικής εξουσίας των οργάνων διοικήσεως των εν λόγω προσώπων και υπόκεινται σε ειδική διαχείριση ως ομάδα περιουσίας που καλείται «Κοινό Κεφάλαιο των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ασφαλιστικών φορέων» (εφεξής Κοινό Κεφάλαιο). Η επένδυση γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι είναι εξασφαλισμένη η επάρκεια ταμειακών διαθεσίμων για την κάλυψη των τακτικών αναγκών των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των ασφαλιστικών φορέων (Ολομ.ΣτΕ 3724/2014, Νόμος). Επομένως, εκ των ανωτέρω διατάξεων σαφώς προκύπτει ότι με τη δημιουργία του Κοινού Κεφαλαίου από το άρθρο 15 παρ. 11 ν. 2469/1997, στην πραγματικότητα οι «λογαριασμοί διαθεσίμων» χάνουν οριστικά την ιδιότητα τους ως τραπεζικών λογαριασμών με την κλασική έννοια, ως λογαριασμών δηλαδή οι οποίοι αποτυπώνουν χρηματική απαίτηση του δικαιούχου κατά της τράπεζας, αφού τα κεφάλαια των φορέων δεν «φυλάσσονται» (έντοκα ή άτοκα), στην Τράπεζα της Ελλάδος, αλλά επενδύονται από αυτήν άμεσα, υποχρεωτικά και αποκλειστικά σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου. Ουσιαστικά δηλαδή με τον όρο «λογαριασμός» εννοείται πλέον η μερίδα κάθε φορέα στο Κοινό Κεφάλαιο. Οι τίτλοι του Χαρτοφυλακίου του Κοινού Κεφαλαίου, κατά το

ποσοστό που αναλογεί στον εκάστοτε φορέα, αποτελούν ιδιοκτησία και περιουσία του φορέα αυτού, (ΟΛΣΤΕ 3724/2014, Νόμος). Υπό το πρίσμα αυτό, ο όρος «λογαριασμός» διαθεσίμων δεν αποδίδει με ακρίβεια τη φύση της συμμετοχής κάθε φορέα στο Κοινό Κεφάλαιο και εξηγείται απλώς ιστορικά, δεδομένου ότι χρησιμοποιείται από τον νομοθέτη ήδη από το έτος 1950. Ομοίως, τα όποια έσοδα αποφέρει η διαχείριση του Κοινού Κεφαλαίου από την Τράπεζα της Ελλάδος δεν συνιστούν «τόκο» αλλά προσόδους. Στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης του Κοινού Κεφαλαίου, στο τέλος δηλαδή κάθε ημερολογιακού εξαμήνου, οι καθαρές πρόσοδοι από τη διαχείριση του Κοινού Κεφαλαίου κατανέμονται στους φορείς που συμμετέχουν σ' αυτό ανάλογα με το ύψος και τη διάρκεια της συμμετοχής τους στο Κοινό Κεφάλαιο. Αντίστοιχα, τυχόν απολήψεις χρηματικών ποσών στις οποίες προβαίνουν οι φορείς που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο βάσει του άρθρου 15 παρ. 11 υποπαρ. στ' ν. 2469/1997, δεν συνιστούν «αναλήψεις από τραπεζικό λογαριασμό», αλλά ρευστοποιήσεις μέρους (ή του συνόλου) της μερίδας των φορέων που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο. Η ρευστοποίηση αυτή αποτελεί διάθεση μεριδίων από την πλευρά του φορέα τα οποία «εξαγοράζει» η Τράπεζα της Ελλάδος ως διαχειρίστρια του Κοινού Κεφαλαίου. Αυτός είναι ακριβώς ο λόγος για τον οποίο το άρθρο 15 παρ. 11 υποπαρ. στ' ν. 2469/1997, θέτει ως όριο αυτών των απολήψεων την αξία της μερίδας κάθε φορέα στο Κοινό Κεφάλαιο. Επομένως, οι φορείς που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο δεν έχουν υπό το νέο νομοθετικό καθεστώς απαίτηση κατά της Τράπεζας της Ελλάδος, ανεξάρτητη από την τρέχουσα αξία των στοιχείων που αποτελούν το ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου και συνεπώς της μερίδας κάθε φορέα σ' αυτό, για το σύνολο των κεφαλαίων τους που έχουν κατά καιρούς ενταχθεί στο Κοινό Κεφάλαιο και επενδυθεί σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Διαφορετική προσέγγιση θα ερχόταν σε αντίθεση προς το Ευρωπαϊκό Δίκαιο: Αν γινόταν δεκτό ότι οι φορείς που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο έχουν

αξίωση για το σύνολο των κεφαλαίων τους που έχουν κατά καιρούς ενταχθεί στο Κοινό Κεφάλαιο ανεξάρτητα από την τρέχουσα αξία της μερίδας τους, η Τράπεζα της Ελλάδος θα έφερε κατ' αποτέλεσμα τον κίνδυνο μείωσης της αξίας των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου στους οποίους υποχρεωτικά, βάσει του άρθρου 15 παρ. 11 υποπαρ. γ' ν. 2469/1997, επενδύει τα κεφάλαια των φορέων που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο. Μια τέτοια συνέπεια θα ισοδυναμούσε στην ουσία με εκ του νόμου εγγύηση της Τράπεζας της Ελλάδος, έναντι των φορέων αυτών, υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου για την απόδοση των τίτλων που εκδίδει το Ελληνικό Δημόσιο ή ακόμη και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του από αυτούς. Μια τέτοια συνέπεια προφανώς δεν θα ήταν συμβατή με την απαγόρευση παροχής πιστωτικών διευκολύνσεων από ευρωπαϊκές κεντρικές τράπεζες προς κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 123 της ΣυνθΕΕ). Από την τελεολογική ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι οι ρυθμίσεις του άρθρου 15 παρ. 11 ν. 2469/1997 βασίζονται στην αντίληψη ότι τα διαθέσιμα των δημοσίων οργανισμών θα πρέπει να επενδύονται με τρόπο που να συνδυάζει ασφάλεια και αποδόσεις που ανταποκρίνονται στις συνθήκες της αγοράς, έτσι ώστε να αποφεύγονται αφενός απώλειες λόγω ριποκίνδυνων επενδύσεων και αφετέρου απομειώσεις της περιουσίας των δημοσίων οργανισμών λόγω χαμηλών αποδόσεων που υπολείπονται του πληθωρισμού. Οι τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου πληρούν κατά την αντίληψη του νομοθέτη τα σχετικά κριτήρια δεδομένου ότι προσφέρουν την απαιτούμενη ασφάλεια και ικανοποιητικές αποδόσεις. Βεβαίως, δεν υπάρχει επένδυση χωρίς κάποιο κίνδυνο, δεδομένου ειδικά ότι από τη διάθεση ομόλογων και λοιπών τίτλων εκδόσεως ή εγγυήσεως κρατών γεννάται έννομη σχέση παροχής οικονομικής πίστης η οποία δεν είναι απαλλαγμένη του κινδύνου της σύννομης περιουσιακής απώλειας, ακόμη και αν το δίκαιο που διέπει τους τίτλους δεν προβλέπει ότι πριν από τη λήξη τους είναι ενδεχόμενη η επαναδιαπραγμάτευση όρων τους, όπως η ονομαστική

αξία, το τοκομερίδιο και ο χρόνος λήξεως. Τούτο, διότι από την έκδοση του τίτλου μέχρι τη λήξη του μεσολαβεί συνήθως ικανό χρονικό διάστημα, κατά το οποίο ενδέχεται να συμβούν γεγονότα απρόβλεπτα που περιορίζουν ουσιαστικά, ακόμη και μέχρι εκμηδενισμού, τις οικονομικές δυνατότητες του κράτους – εκδότη ή εγγυητή των τίτλων (ΟΛΣΤΕ 1116/2014, Νόμος). Ωστόσο, ο κίνδυνος αυτός θεωρήθηκε από τον νομοθέτη κατά τον χρόνο θέσπισης των ανωτέρω διατάξεων μικρός όσον αφορά τους τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου σε σχέση με τις αποδόσεις που αποφέρουν αυτοί, αφού επρόκειτο για επενδύσεις χαμηλού κινδύνου και ταυτόχρονα ικανοποιητικής απόδοσης. Περαιτέρω, η τελεολογική ερμηνεία του άρθρου 15 παρ. 11 ν. 2469/1997 οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η αντίληψη του νομοθέτη ήταν ότι η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί τον καταλληλότερο διαχειριστή της περιουσίας των δημοσίων οργανισμών, δεδομένου μάλιστα ότι στον νόμο περιγράφονται ακριβώς οι επενδύσεις στις οποίες μπορεί να προβαίνει η Τράπεζα της Ελλάδος ως διαχειρίστρια του Κοινού Κεφαλαίου (άρθρο 15 παρ. 11 υποπαρ. γ' ν. 2469/1997). Ο νομοθέτης θέλησε δηλαδή να προστατεύσει τους δημοσίους οργανισμούς από διαχειριστικά σφάλματα των διοικήσεών τους οι οποίες δεν διαθέτουν οπωσδήποτε τις κατάλληλες γνώσεις για την αξιοποίηση των διαθεσίμων των δημοσίων οργανισμών τους οποίους διοικούν. Ως εκ τούτου, τα διαθέσιμα των φορέων που κατατίθενται προς επένδυση στην Τράπεζα της Ελλάδος αυξάνουν, αυτομάτως μόλις μεταφερθούν στην Τράπεζα της Ελλάδος, αφενός το ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου και αφετέρου τη μερίδα του οικείου φορέα σ' αυτό. Πιο συγκεκριμένα, με κάθε μεταφορά στην Τράπεζα της Ελλάδος διαθεσίμων των φορέων που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο αυξάνει καταρχάς το συνολικό ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου κατά το ποσό των χρημάτων που μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος. Τα χρήματα αυτά προστίθενται αναγκαστικά στα ήδη υφιστάμενα χρηματικά διαθέσιμα του Κοινού Κεφαλαίου. Ταυτόχρονα, κάθε

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

μεταφορά διαθεσίμων στην Τράπεζα της Ελλάδος αυξάνει τη μερίδα του οικείου φορέα, το ποσοστό δηλαδή της συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο και συνεπώς σε καθένα από τα επιμέρους στοιχεία του ενεργητικού του Κοινού Κεφαλαίου. Με κάθε μεταφορά χρημάτων, ο φορέας που προέβη σ' αυτήν καθίσταται πλέον δικαιούχος κατά μεγαλύτερο ποσοστό σε όλα τα επιμέρους στοιχεία που αποτελούν το ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου, και δη, μεταξύ άλλων, στα ομόλογα που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο της διαχείρισης του Κοινού Κεφαλαίου κατά το προηγούμενο της εν λόγω μεταφοράς χρονικό διάστημα. Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι τα χρήματα κάθε φορέα που συμμετέχει στο Κοινό Κεφάλαιο εντάσσονται, αμέσως μόλις μεταφέρονται στην Τράπεζα της Ελλάδος, στο ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου και καθίστανται αυτόματα, χωρίς δηλαδή κάποια περαιτέρω ενέργεια από την πλευρά της Τράπεζας της Ελλάδος ή του οικείου φορέα, μέρος της ομάδας περιουσίας η οποία ανήκει εξ αδιαιρέτου σε όλους τους φορείς που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο. Πλέον, ο φορέας που μετέφερε τα διαθέσιμά του στην Τράπεζα της Ελλάδος χάνει την «κυριότητά» του (για την ακρίβεια την απαίτησή του) επί των χρημάτων αυτών και αποκτά κυριότητα, κατά το ποσοστό συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο, σε όλα τα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία του Κοινού Κεφαλαίου ανεξάρτητα από τον χρόνο απόκτησης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Συνεπώς, σε κανένα χρονικό σημείο δεν γεννιέται σχέση ανώμαλης παρακαταθήκης μεταξύ της Τράπεζας της Ελλάδος και του φορέα που μεταφέρει διαθέσιμά του σ' αυτήν και ως εκ τούτου δεν γεννιέται ποτέ απαίτηση του εν λόγω φορέα για απόδοση των χρημάτων αυτών. Διότι αμέσως μόλις συντελεστεί η κρίσιμη μεταφορά, ο φορέας αποκτά μερίδιο επί όλων ανεξαιρέτως των στοιχείων που αποτελούν την ομάδα περιουσίας που συνιστά το Κοινό Κεφάλαιο. Με άλλα λόγια, τα χρήματα που μεταφέρει κάθε φορέας στην Τράπεζα της Ελλάδος δεν παραμένουν αυτούσια στη μερίδα του φορέα σαν να επρόκειτο για κατάθεση (ανώμαλη παρακαταθήκη), αλλά

«εξαγοράζουν» για τον φορέα ένα πρόσθετο ποσοστό συμμετοχής στο Κοινό Κεφάλαιο αυξάνοντας τη συνολική μερίδα του φορέα σ' αυτό. Η αύξηση της μερίδας του φορέα στο Κοινό Κεφάλαιο συντελείται αμέσως μόλις κάποιο χρηματικό ποσό από τα διαθέσιμα του φορέα μεταφερθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η ανωτέρω κρίση του Δικαστηρίου ενισχύεται και από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης της παρ.3 του άρθρου 4 του ν.3586/2007 κατά την οποία «3. Επίσης, οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης δύνανται, με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων τους, να επενδύουν,, σε προθεσμιακές καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα της ημεδαπής, καθώς και σε τίτλους Ελληνικού Δημοσίου της παραγράφου 1α του άρθρου 3, ετήσιας ή μικρότερης διάρκειας, με απόδοση μεγαλύτερη από την απόδοση του Κοινού Κεφαλαίου, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί κατά την τελευταία διαχειριστική χρήση, μόνο από την πρωτογενή αγορά, με θεματοφύλακα την Τράπεζα της Ελλάδος». Στην εν λόγω διάταξη γίνεται ξεκάθαρα λόγος για «απόδοση» του Κοινού Κεφαλαίου, παραπέμποντας σαφώς σε λειτουργία του Κοινού Κεφαλαίου προσομοιάζουσα σε αμοιβαίο κεφάλαιο. Επιπλέον, στην κρίση αυτή του Δικαστηρίου συνηγορεί και η γραμματική διατύπωση του άρθρου 15 παρ. 11 υποπαρ. στ' ν. 2469/1997 στο οποίο αναφέρεται ότι οι φορείς μπορούν να ζητούν από την Τράπεζα της Ελλάδος την ανάληψη συγκεκριμένων ποσών «μέχρι της αξίας της καταθέσεώς τους στο Κοινό Κεφάλαιο». Η χρήση στη συγκεκριμένη διάταξη της λέξης «αξίας» (της κατάθεσης τους στο Κοινό Κεφάλαιο) δηλώνει ακριβώς την πρόθεση του νομοθέτη να διευκρινίσει ότι κάθε φορέας δικαιούται να προβαίνει σε απολήψεις όχι μέχρι του ύψους της «κατάθεσής» του, μέχρι του ύψους δηλαδή των κεφαλαίων του που έχουν μεταφερθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος, ενταχθεί στο Κοινό Κεφάλαιο και επενδυθεί σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά μέχρι της αξίας της «κατάθεσης» αυτής, μέχρι της αξίας δηλαδή των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου στους οποίους έχουν «μετατραπεί» τα εν λόγω κεφάλαια κάθε φορέα. Η χρήση δε στη

.....φύλλο της υπ'αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

διάταξη του άρθρου 15 παρ.11 του ν.2469/1997 του όρου «λογαριασμός διαθεσίμων κεφαλαίων» δεν οδηγεί στην εξαγωγή αντίθετου συμπεράσματος από τα ανωτέρω ούτε υποδηλώνει την ύπαρξη και λειτουργία καταθετικού λογαριασμού και συνακόλουθα την ύπαρξη σχέσης ανώμαλης παρακαταθήκης, αλλά, εξηγείται με βάση την ιστορική ερμηνεία της διάταξης εκ του γεγονότος ότι ήδη από το έτος 1950 ο νομοθέτης χρησιμοποιεί τον ανωτέρω όρο και προ της επελευθέρωσης ως άνω νομοθετικής τροποποίησης τα διαθέσιμα των δημοσίων οργανισμών μεταφέρονταν και κατατίθεντο στην Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο σχέσης ανώμαλης παρακαταθήκης. Εξάλλου και στη συνήθη τραπεζική πρακτική όλα τα τραπεζικά προϊόντα αναγνωρίζονται, για την ευχερέστερη παρακολούθησή τους, με αριθμούς λογαριασμών. Περαιτέρω, με το άρθρο 1 παρ. 1 α' - δ' του ν. 4046/2012 «Έγκριση των Σχεδίων Συμβάσεων Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ), της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας της Ελλάδος, του Σχεδίου του Μνημονίου Συνεννόησης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος και άλλες επείγουσες διατάξεις για τη μείωση του δημοσίου χρέους και τη διάσωση της οικονομίας» (Α' 28/14.2.2012) εγκρίθηκαν τέσσερα (4) σχέδια συμβάσεων, των οποίων τα κείμενα προσαρτήθηκαν στον νόμο ως Παράρτημα και συνδημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ήτοι : 1) Σχέδιο με τίτλο «Σύμβαση Διευκόλυνσης Διαχείρισης Υποχρεώσεων ΣΙΤ» ("PSI LM Facility Agreement"), το οποίο αφορά παροχή διευκόλυνσης προς την Ελληνική Δημοκρατία, μέχρι του ποσού των 30.000.000.000 ευρώ, για να χρηματοδοτηθεί μέρος της ανταλλαγής ομολόγων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου που κατέχει ο ιδιωτικός τομέας. 2) Σχέδιο με τίτλο «Σύμβαση Συγχρηματοδότησης» ("Co-Financing Agreement"), σύμφωνα με το οποίο η Ελληνική Δημοκρατία και η Τράπεζα της Ελλάδος, το ΕΤΧΣ και η Wilmington Trust (London) Limited

συμβάλλονται με σκοπό την ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής αξίας νέων, υπό έκδοση, τίτλων. 3) Σχέδιο με τίτλο «Σύμβαση Πιστωτικής Ενίσχυσης ΕΚΤ» ("ECB Credit Enhancement Facility Agreement"), το οποίο αφορά παροχή διευκόλυνσης προς την Ελληνική Δημοκρατία, μέχρι του ποσού των 35.000.000.000 ευρώ, για να χρηματοδοτηθεί ενδεχόμενη προσφορά επαναγοράς ομολόγων από τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες του Συστήματος του Ευρώ μέσω της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. 4) Σχέδιο με τίτλο «Διευκόλυνση Αποπληρωμής Τόκων Ομολόγων» ("Bond Interest Facility"), το οποίο αφορά διευκόλυνση προς την Ελληνική Δημοκρατία, μέχρι του ποσού των 5.700.000.000 ευρώ, για να διενεργηθούν πληρωμές για δεδουλευμένους τόκους ομολόγων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου προ της ανταλλαγής αυτών με νέους, υπό έκδοση, τίτλους. Οι λόγοι που οδήγησαν τους συμβαλλομένους στην κατάρτιση αυτών των συμβάσεων ήταν η επιβεβλημένη ανάγκη για μία ουσιαστική αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους της Ελλάδος προκειμένου αυτό να καταστεί βιώσιμο, διότι σε αντίθετη περίπτωση θα μπορούσαν να υπάρξουν απρόβλεπτες συνέπειες στην Ελληνική Οικονομία, τους πιστωτές και το ευρύτερο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα (αιτιολ. εκθ. ν.4046/2012). Εν συνεχεία ο ν. 4050/2012 όρισε στο άρθρο πρώτο παρ. 1 – 11 τα ακόλουθα : «1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, η έννοια των ακόλουθων όρων έχει ως εξής : α) Ως "τίτλος" νοείται ομόλογο, ομολογιακό δάνειο ή άλλος τίτλος δανεισμού, σε φυσική ή άυλη μορφή, που διέπεται από το ελληνικό δίκαιο και του οποίου : αα) εκδότης ή εγγυητής είναι το Ελληνικό Δημόσιο, ββ) η αρχική διάρκεια κατά το χρόνο πρώτης έκδοσής του υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες και γγ) η ημερομηνία εκδόσεως είναι προγενέστερη της 31ης Δεκεμβρίου 2011. β) Ως "επιλέξιμος τίτλος" νοείται κάθε τίτλος που ορίζεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και σε πρόσκληση του Ελληνικού Δημοσίου, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2. γ) Ως "ανεξόφλητο κεφάλαιο" νοείται το κεφάλαιο επιλέξιμου τίτλου που δεν

έχει εξοφληθεί προσδιοριζόμενο σύμφωνα με τους όρους του επιλέξιμου τίτλου κατά την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση και ως "συνολικό ανεξόφλητο κεφάλαιο" νοείται το άθροισμα των ανεξόφλητων κεφαλαίων όλων των επιλέξιμων τίτλων, που ορίζονται στη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και την αντίστοιχη πρόσκληση του Ελληνικού Δημοσίου, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2, ανεξάρτητα από τη σειρά, διάρκεια, το επιτόκιο ή άλλα επί μέρους χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων επιλέξιμων τίτλων. δ) Ως "τροποποίηση" τίτλων νοείται η αλλαγή ή η προσθήκη όρων σε έναν ή περισσότερους επιλέξιμους τίτλους ή η ανταλλαγή ενός ή περισσότερων επιλέξιμων τίτλων με έναν ή περισσότερους νέους τίτλους. ε) Ως "νέος τίτλος" νοείται ομόλογο, ομολογιακό δάνειο, άλλος τίτλος δανεισμού ή εγγύηση, ή χρηματοοικονομικό μέσο, σε φυσική ή άυλη μορφή, ή άλλο ισοδύναμο των ανωτέρω για τις ανάγκες εφαρμογής αλλοδαπών κανονισμών, ο οποίος ανταλλάσσεται με έναν ή περισσότερους επιλέξιμους τίτλους που τροποποιούνται. Αν ο νέος τίτλος είναι χρηματοοικονομικό μέσο, επιτρέπεται η απόδοσή του να συνδέεται με το ΑΕΠ. στ) Ως "Ομολογιούχος" νοείται ο φορέας του Συστήματος Λογιστικής Παρακολούθησης Συναλλαγών (το "Σύστημα") της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 2198/1994 (Α' 43), στους λογαριασμούς του οποίου, στο Σύστημα, είναι καταχωρημένοι επιλέξιμοι τίτλοι, όπως ειδικότερα καθορίζεται στην πρόσκληση της παραγράφου 2. Για τίτλους που δεν παρακολουθούνται από το Σύστημα, ως "Ομολογιούχος" νοείται : αα) για το ομολογιακό δάνειο με ενσώματες ανώνυμες ομολογίες κατά την παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 3156/2003, ο κομιστής του τίτλου κατά την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση, ββ) για το ομολογιακό δάνειο με ενσώματες ονομαστικές ομολογίες κατά την παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 3156/2003, ο δικαιούχος που αναγράφεται στον τίτλο και γγ) για το ομολογιακό δάνειο με άυλες ομολογίες, αυτός υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί ονομαστική βεβαίωση σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 3156/2003, κατά την ημερομηνία που

ορίζεται στην πρόσκληση. ζ) Ως "Διαχειριστής της Διαδικασίας" νοείται η Τράπεζα της Ελλάδος. η) Ως "επενδυτής" νοείται : αα) για τίτλους που παρακολουθούνται από το Σύστημα, ο επενδυτής που έχει αξίωση επί ή εκ του τίτλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 6 και των άρθρων 7 και 8 του ν. 2198/1994 και ββ) για τίτλους που δεν παρακολουθούνται από το Σύστημα, ο Ομολογιούχος. θ) Ως "συμμετοχή" στη διαδικασία λήψεως αποφάσεως της παραγράφου 4 νοείται, αποκλειστικά, η θετική ή η αρνητική ψήφος Ομολογιούχου κατά τη διαδικασία αυτή με συγκεκριμένο ποσό ανεξόφλητου κεφαλαίου των επιλέξιμων τίτλων που κατέχει. Με την πρόσκληση της παραγράφου 2 προσδιορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις και ο τρόπος συμμετοχής, που μπορεί να γίνεται και με αντιπροσώπευση. 2. Το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση του Υπουργού Οικονομικών, αποφασίζει την έναρξη της διαδικασίας τροποποίησης επιλέξιμων τίτλων από τους Ομολογιούχους, προσδιορίζει τους επιλέξιμους τίτλους και επί ανταλλαγής ορίζει το κεφάλαιο ή το ονομαστικό ποσό, το επιτόκιο ή την απόδοση, τη διάρκεια, το αγγλικό ή άλλο δίκαιο που θα διέπει τους νέους τίτλους που θα εκδοθούν από το Ελληνικό Δημόσιο και εξουσιοδοτεί τον ΟΔΔΗΧ να εκδώσει μία ή περισσότερες προσκλήσεις εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου. Με την πρόσκληση καλούνται οι Ομολογιούχοι των επιλέξιμων τίτλων που ορίζονται σε αυτήν να αποφασίσουν, μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία, αν δέχονται την τροποποίηση των επιλέξιμων τίτλων, όπως προτείνεται από το Ελληνικό Δημόσιο και σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου. Στην πρόσκληση μεταξύ άλλων, ορίζονται : α) οι επιλέξιμοι τίτλοι, β) οι όροι των οποίων προτείνεται η τροποποίηση, γ) το νέο περιεχόμενο των όρων, δ) τυχόν νέοι όροι, ε) επί ανταλλαγής των επιλέξιμων τίτλων, οι όροι των νέων τίτλων, όπως ορίστηκαν με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και επί πλέον όροι τους, όπως οι υποδιαίρεσεις του τίτλου, η περίοδος χάριτος, το νόμισμα, οι όροι και τρόποι πληρωμής, αποπληρωμής και επαναγοράς, οι λόγοι

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

καταγγελίας, οι αρνητικές υποχρεώσεις του εκδότη (negative pledges), ο ορισμός, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τυχόν εμπιστευματοδόχου των Ομολογιούχων (trustee), οι ρήτρες συλλογικής δράσης των νέων τίτλων κ.λπ., στ) η προθεσμία μέσα στην οποία καλούνται οι Ομολογιούχοι των επιλέξιμων τίτλων να αποφασίσουν, ζ) οι ειδικότεροι όροι και ο τρόπος συμμετοχής στη διαδικασία λήψεως αποφάσεως. 3. Η πρόσκληση κοινοποιείται στον Διαχειριστή της Διαδικασίας και δημοσιοποιείται στο διαδίκτυο, όπως ειδικότερα ορίζεται σε αυτήν. Η προθεσμία που ορίζεται για τη λήψη αποφάσεως δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία δημοσιοποίησης της πρόσκλησης. 4. Η συμμετοχή Ομολογιούχου στη διαδικασία διενεργείται με όλο ή μέρος του ανεξόφλητου κεφαλαίου των επιλέξιμων τίτλων που κατέχει, όπως ορίζεται στην πρόσκληση. Για την τροποποίηση των επιλέξιμων τίτλων απαιτείται συμμετοχή στη διαδικασία (απαρτία) τουλάχιστον του ενός δευτέρου ($1/2$) του συνολικού ανεξόφλητου κεφαλαίου όλων των επιλέξιμων τίτλων που ορίζονται στη σχετική πρόσκληση ("συμμετέχον κεφάλαιο") και ενισχυμένη πλειοψηφία υπέρ της τροποποίησης τουλάχιστον των δύο τρίτων ($2/3$) του συμμετέχοντος κεφαλαίου. 5. Το μέρος του ανεξόφλητου κεφαλαίου των επιλέξιμων τίτλων του οποίου επενδυτής είναι το Ελληνικό Δημόσιο ή, προκειμένου για επιλέξιμους τίτλους με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, το μέρος του ανεξόφλητου κεφαλαίου των επιλέξιμων τίτλων του οποίου επενδυτής είναι ο εκδότης ή ο εγγυητής του τίτλου, δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του συνολικού ανεξόφλητου κεφαλαίου, ούτε για τον υπολογισμό της απαρτίας ή της ενισχυμένης πλειοψηφίας που ορίζονται στην παράγραφο 4. 6. Επιλέξιμοι τίτλοι που έχουν εκδοθεί σε νόμισμα διαφορετικό του ευρώ, μετατρέπονται σε ευρώ με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία που έχει ορίσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση. 7. Η συμμετοχή Ομολογιούχου στη διαδικασία λήψεως αποφάσεως του

παρόντος άρθρου θεωρείται, όσον αφορά τον Διαχειριστή της Διαδικασίας, το Ελληνικό Δημόσιο, τον ΟΔΔΗΧ, τους εντολοδόχους τους, ότi διενεργείται σύμφωνα με τις οδηγίες και με τη συναίνεση του επενδυτή. Οι ανωτέρω δεν ευθύνονται έναντι του επενδυτή, του Ομολογιούχου και οποιουδήποτε τρίτου αν Ομολογιούχος συμμετείχε στη διαδικασία χωρίς τη συναίνεση του επενδυτή ή κατά παράβαση των οδηγιών του. 8. Η απόφαση των Ομολογιούχων βεβαιώνεται με Πράξη του Διαχειριστή της Διαδικασίας, η οποία δημοσιοποιείται όπως η πρόσκληση και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 9. Από τη δημοσίευση της εγκριτικής αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η απόφαση των Ομολογιούχων, όπως βεβαιώθηκε από τον Διαχειριστή της Διαδικασίας, ισχύει έναντι πάντων, δεσμεύει το σύνολο των Ομολογιούχων και των επενδυτών των επιλέξιμων τίτλων και υπερισχύει οποιασδήποτε τυχόν αντίθετης, γενικής ή ειδικής, διάταξης νόμου ή κανονιστικής πράξης ή συμφωνίας. Σε περίπτωση ανταλλαγής των επιλέξιμων τίτλων, με την καταχώριση στο Σύστημα των νέων τίτλων επέρχεται αυτοδικαίως ακύρωση των επιλέξιμων τίτλων που ανταλλάσσονται με νέους τίτλους και κάθε δικαίωμα ή υποχρέωση που απορρέει από αυτούς, συμπεριλαμβανομένων και όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που οποιαδήποτε στιγμή αποτελούσαν μέρος αυτών, αποσβέννυται. 10. Η έκδοση των νέων τίτλων διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο τεχνικό θέμα, αναγκαίο για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου. 11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αποσκοπούν στην προστασία υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος, αποτελούν κανόνες αναγκαστικού δικαίου και άμεσης εφαρμογής, υπερισχύουν οποιασδήποτε τυχόν αντίθετης, γενικής ή ειδικής, διάταξης νόμου ή

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

κανονιστικής πράξης ή συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων και των διατάξεων του ν. 3156/2003 (Α' 157) και η εφαρμογή τους δεν γεννά, ούτε ενεργοποιεί οποιοδήποτε συμβατικό ή εκ του νόμου δικαίωμα υπέρ Ομολογιούχου ή επενδυτή, ούτε οποιαδήποτε συμβατική ή εκ του νόμου υποχρέωση σε βάρος του εκδότη ή του εγγυητή των τίτλων, πλην των όσων ρητά προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου». Σε εκτέλεση των διατάξεων του άρθρου πρώτου παρ. 1 - 11 του ν. 4050/2012, εκδόθηκε η Π.Υ.Σ. 5/24.2.2012 η οποία όρισε, στο άρθρο 1, τα εξής : «1. Ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας τροποποίησης επιλέξιμων τίτλων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4050/2012, ορίζεται η 24η Φεβρουαρίου 2012. 2. Οί επιλέξιμοι τίτλοι που θα προταθούν προς τροποποίηση είναι αυτοί που περιλαμβάνονται στο συνημμένο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης. 3. Η τροποποίηση των επιλέξιμων τίτλων θα γίνει με ανταλλαγή τους με νέους τίτλους έκδοσης του Ελληνικού Δημοσίου και με νέους τίτλους (ή ισοδύναμά τους για τις ανάγκες εφαρμογής αλλοδαπών κανονισμών) έκδοσης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ). Οι νέοι τίτλοι που θα εκδοθούν από το Ελληνικό Δημόσιο θα αποτελούνται σωρευτικά από : α) νέα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου και β) τίτλους των οποίων η απόδοση θα συνδέεται με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (τίτλοι ΑΕΠ). 4. Τα νέα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου : α) θα έχουν ετήσιο επιτόκιο ως ακολούθως : αα) 2% για τις πληρωμές τοκομεριδίων το έτος 2013 έως και το έτος 2015, ββ) 3% για τις πληρωμές τοκομεριδίων το έτος 2016 έως και το έτος 2020, γγ) 3,65% για την πληρωμή τοκομεριδίου το έτος 2021, δδ) 4,3% για τις πληρωμές τοκομεριδίων το έτος 2022 έως και το έτος 2042, β) θα λήγουν από το έτος 2023 έως και το έτος 2042, γ) θα διέπονται από το αγγλικό δίκαιο. Όσον αφορά το κεφάλαιο των νέων ομολόγων, για κάθε 1.000 ευρώ ανεξόφλητου κεφαλαίου επιλέξιμων τίτλων που θα ανταλλάγουν θα δοθούν νέα ομόλογα ονομαστικού κεφαλαίου 315 ευρώ (31,5% του ανεξόφλητου

κεφαλαίου επιλέξιμων τίτλων). 5. Οι τίτλοι ΑΕΠ, οι οποίοι θα χορηγούνται σωρευτικά με τα νέα ομόλογα της προηγούμενης παραγράφου : α) δεν θα έχουν κεφάλαιο, β) θα έχουν απόδοση υπολογιζόμενη επί ονομαστικού ποσού ίσου με το ονομαστικό κεφάλαιο των νέων ομολόγων της προηγούμενης παραγράφου. Το ονομαστικό ποσό θα μειώνεται ετησίως από το έτος 2024 έως τη λήξη των τίτλων, γ) η απόδοση των τίτλων ΑΕΠ θα εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από : αα) την εκάστοτε ετήσια ποσοστιαία αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, πέραν των προκαθορισμένων προβλέψεων και ορίων και ββ) το ύψος του ονομαστικού ΑΕΠ. Η απόδοση θα έχει ανώτατο όριο 1%, δ) θα λήξουν το έτος 2042, ε) θα διέπονται από το αγγλικό δίκαιο. 6. Οι ειδικότεροι όροι των νέων τίτλων έκδοσης του Ελληνικού Δημοσίου καθορίζονται με την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις της επόμενης παραγράφου και την απόφαση έκδοσης που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 10 του άρθρου πρώτου του ν. 4050/2012. 7. Εξουσιοδοτείται ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους να εκδώσει μία ή περισσότερες προσκλήσεις εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου προς τους Ομολογιούχους, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου πρώτου του ν. 4050/2012. 8. ...». Στο Παράρτημα της Π.Υ.Σ. 5/24.2.2012 περιλαμβάνονται οι χαρακτηρισθέντες ως επιλέξιμοι τίτλοι με τα συναφή στοιχεία εκάστου (ISIN που αρχίζει από GR, διότι πρόκειται περί τίτλων που διέπονται από το ελληνικό δίκαιο, ημερομηνία λήξεως, τοκομερίδιο και ύψος ανεξόφλητου κεφαλαίου). Στη συνέχεια, εκδόθηκε από τον Ο.Δ.Δ.Η.Χ. και δημοσιεύθηκε στην ιστοσελίδα www.greekbonds.gr η από 24.2.2012 πρόσκληση της Ελληνικής Δημοκρατίας προς τους ομολογιούχους για να προσέλθουν στη διαδικασία της Π.Υ.Σ. 5/24.2.2012 και να συναινέσουν στην προταθείσα, με την ίδια Π.Υ.Σ., τροποποίηση τίτλων. Στην πρόσκληση αυτή διευκρινίζεται η πρόταση της Π.Υ.Σ. ως προς το ανεξόφλητο κεφάλαιο ως εξής : Για κάθε 1000 ευρώ ανεξόφλητου κεφαλαίου προτείνεται να χορηγηθούν α) ομόλογα εκδόσεως του Ελληνικού

.....φύλλο της υπ'αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

Δημοσίου ονομαστικής αξίας 315 ευρώ και λήξεως από το έτος 2023 έως το έτος 2042, β) τίτλοι ΑΕΠ εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου χωρίς κεφάλαιο (με λογιζόμενο ποσόν 315 ευρώ για απόδοση συνδεδεμένη με το ΑΕΠ) και λήξεως το έτος 2042, γ) τίτλοι εκδόσεως του ΕΤΧΣ ονομαστικής αξίας 150 ευρώ και λήξεως από το έτος 2013 έως το έτος 2014. Ακολούθησε η έκδοση της από 9.3.2012 πράξης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ως Διαχειριστή της Διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο πρώτο παρ. 1 ζ' του ν. 4050/2012, με την οποία βεβαιώθηκε ότι οι ομολογιούχοι συναίνεσαν στις προταθείσες τροποποιήσεις, δεδομένου ότι α) το συνολικό ανεξόφλητο κεφάλαιο των επιλέξιμων τίτλων ανήλθε σε 177.218.697.615,45 ευρώ, β) επετεύχθη η απαιτούμενη στο άρθρο πρώτο παρ. 4 του ν. 4050/2012 απαρτία, με τη συμμετοχή στη διαδικασία ομολογιούχων με ανεξόφλητο κεφάλαιο 161.350.946.065,54 ευρώ (ήτοι ποσοστό 91,05% του συνολικού ανεξόφλητου κεφαλαίου) και γ) επετεύχθη η απαιτούμενη στο άρθρο πρώτο παρ. 4 του ν. 4050/2012 πλειοψηφία, με την αποδοχή των προταθεισών τροποποιήσεων από ομολογιούχους με ανεξόφλητο κεφάλαιο 152.042.932.772,40 ευρώ (ήτοι ποσοστό 94,23% του συμμετασχόντος στη διαδικασία ανεξόφλητου κεφαλαίου). Στην πραγματικότητα, όμως, το σύνολο ανεξόφλητου κεφαλαίου ομολογιούχων που είτε ρητά αρνήθηκαν να συναινέσουν (9.308.013.293,14 ευρώ) είτε δε συμμετείχαν στη διαδικασία (15.867.751.549,91 ευρώ) και άρα αρνήθηκαν σιωπηρώς την ανταλλαγή, ανήλθε σε 25.175.764.843,05 ευρώ ή ποσοστό 14,2%. Ωστόσο, προϋπόθεση για την εκταμίευση του ανώτατου ποσού χρηματοδότησης βάσει της Σύμβασης ήταν η αποδοχή των ομολογιούχων να είναι καθολική, οπότε και ενεργοποιήθηκαν οι ρήτρες συλλογικής δράσης οι οποίες εφαρμόσθηκαν για τους μη συμμετέχοντες ή ρητώς μη συναινέσαντες ομολογιούχους που εξέφραζαν ποσοστό 14,2% του συνολικού κεφαλαίου, με αποτέλεσμα το ποσοστό της «φαινομενικής» αποδοχής να είναι 100% (ΟΛΣΤΕ 1116/2014, Νόμος και

αναλ. Καλαμπούκα - Γιαννοπούλου, Η προστασία του επενδυτή-καταναλωτή από την εφαρμογή του PSI, ΔΕΕ 2012, 1006). Το αποτέλεσμα της διαδικασίας, το οποίο βεβαιώθηκε με την ως άνω πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, εγκρίθηκε με την Π.Υ.Σ. 10/9.3.2012 σύμφωνα με το άρθρο πρώτο παρ. 8 του ν. 4050/2012. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο πρώτο παρ. 10 του ίδιου νόμου, εκδόθηκε η πράξη 2/20964/0023 Α/09.03.2012 του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 682/9.3.2012), με την οποία εκδόθηκαν οι νέοι τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου (20 σειρές ομολόγων συνολικής ονομαστικής αξίας 55.834.421.425 ευρώ και λήξεως από το έτος 2023 έως και το έτος 2042, καθώς και μια σειρά τίτλων ΑΕΠ συνολικού λογιζόμενου ποσού 55.834.421.400 ευρώ και λήξεως το έτος 2042), που μαζί με τους τίτλους εκδόσεως του ΕΤΧΣ χορηγήθηκαν για την αντικατάσταση των χαρακτηρισθέντων ως επιλέξιμων τίτλων. Η σύμβαση του PSI εφαρμόστηκε σε όλους τους κατόχους επιλέξιμων τίτλων και δη σε φυσικά και νομικά πρόσωπα που ήταν κατά την κρίσιμη περίοδο κάτοχοι ομολογιακών τίτλων εκδόσεως ή εγγυήσεως του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίοι αντικαταστάθηκαν με νέους τίτλους εκδόσεως του ίδιου του Δημοσίου και του ΕΤΧΣ, σημαντικά μειωμένης (κατά 53,5%) ονομαστικής αξίας. Όπως προκύπτει από το άρθρο 3 παρ. 8 του ν. 4046/2012, στο οποίο ορίζεται ότι «Η απόφαση συμμετοχής ή μη του Κ.Κ.Ν.Π.Δ.Δ. και Α.Φ. σε πρόγραμμα ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, κατ' εφαρμογή προγράμματος για την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους, ανήκει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος ως διαχειριστή του Κ.Κ., η οποία, καθώς και τα στελέχη της, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, δεν υπέχουν καμία ευθύνη, ποινική, αστική, διοικητική ή άλλη», η Τράπεζα της Ελλάδος είχε επενδύσει μέρος του Κοινού Κεφαλαίου, σε άυλους τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, οι δε τίτλοι αυτοί συμπεριελήφθησαν στην ΠΥΣ 5/24.2.2012 και, ακολούθως, στη διαδικασία της ψηφοφορίας για την αντικατάσταση τίτλων μετέσχε και ψήφισε, ως διαχειριστής του Κοινού

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

Κεφαλαίου η Τράπεζα της Ελλάδος. Εκ της συμμετοχής αυτής και της άσκησης του δικαιώματος ψήφου από την Τράπεζα της Ελλάδος, ως διαχειρίστρια του Κοινού Κεφαλαίου, όπως κρίθηκε σχετικά και με την υπ' αριθμ. ΟΛΣΤΕ 3724/2014 δεν εθίγησαν διαδικαστικά δικαιώματα των μεριδούχων του Κοινού Κεφαλαίου, απορρέοντα από την κτήση τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και από τη συμμετοχή τους στο Κοινό Κεφάλαιο, διότι, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, κατά τη διαδικασία της επαναδιαπραγμάτευσης των όρων των ομολόγων και των λοιπών τίτλων, όταν αυτή διέπεται από Ρήτρες Συλλογικής Δράσης (ΡΣΔ) [Collective Action Clauses (CACs)], καλείται προς συμμετοχή σε ψηφοφορία ο ομολογιούχος ("holder in relation to a Bond"), προκειμένου δε περί ομολόγων που δεν είναι τίτλοι ονομαστικοί ή τίτλοι στον κομιστή, αλλά τίτλοι ανώνυμοι και άυλοι, παρακολουθούμενοι νομίμως με σύστημα καταχωρίσεων στα στοιχεία του εκδότη, ως ομολογιούχος νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο επ' ονόματι του οποίου - είτε ως έχοντας ίδιο δικαίωμα επί του τίτλου είτε ως θεματοφύλακος ("custodian") - ο εκδότης τηρεί σχετικό λογαριασμό. Οι σχέσεις θεματοφυλακής τεκμαίρεται ότι είναι ομαλές και ο εκδότης των τίτλων δεν υποχρεούται να ζητεί σχετικές αποδείξεις. Στην περίπτωση του Ελληνικού Δημοσίου, ως εκδότη ανώνυμων και άυλων τίτλων, σύστημα καταχωρίσεων υπό την ως άνω έννοια αποτελεί το Σύστημα Λογιστικής Παρακολούθησης Συναλλαγών που προβλέπεται στις διατάξεις του ν. 2198/1994. Εξ άλλου, η θετική έκβαση της διαδικασίας της επαναδιαπραγμάτευσης εξαρτάται από την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ του εκδότη των τίτλων και της πλειοψηφίας του κεφαλαίου, διότι κάθε ομολογιούχος μετέχει στην ψηφοφορία με ψήφους που αντιστοιχούν στην ονομαστική αξία των τίτλων που κατέχει. Το δε αποτέλεσμα της διαδικασίας είναι δεσμευτικό ("binding Effect") για όλα τα πρόσωπα, τα οποία έχουν δικαιώματα επί ή εκ των τίτλων. Συνεπώς, η επαναδιαπραγμάτευση είναι, κατά τη διεθνή πρακτική, μια έννομη σχέση διαδικαστικώς οριοθετημένη μεταξύ του εκδότη των άυλων

τίτλων και των ομολογιούχων, οι οποίοι ενεργούν είτε ως έχοντες ίδια δικαιώματα επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου είτε ως θεματοφύλακες. Εξ άλλου, οι άυλοι τίτλοι εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίοι αγοράσθηκαν ως επένδυση του Κοινού Κεφαλαίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου τρίτου παρ. 1 του ν. 2216/1994 και του άρθρου 15 παρ. 11 του ν. 2469/1997, παρακολουθούντο στο Σύστημα Λογιστικής Παρακολούθησης Συναλλαγών του ν. 2198/1994 σε λογαριασμό Χαρτοφυλακίου Κοινού Κεφαλαίου τηρούμενο επ' ονόματι της Τράπεζας της Ελλάδος. Ως εκ τούτου, η Τράπεζα της Ελλάδος νομίμως μετέσχε στη διαδικασία της επαναδιαπραγμάτευσης και ψήφισε με την ιδιότητα του ομολογιούχου βάσει των διατάξεων του άρθρου πρώτου του ν. 4050/2012. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 914 ΑΚ "όποιος ζημιώσει άλλον παράνομα και υπαίτια έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει", σύμφωνα με όσα ορίζονται στ' άρθρα 297 και 298 ΑΚ. Από τις διατάξεις των άρθρων αυτών συνάγεται ότι για τη γέννηση ευθύνης από αδικοπράξια προς αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση πρέπει να υπάρχει α) ζημία κάποιου, β) η ζημία αυτή να προξενήθηκε από το δράστη παρανόμως, γ) ο ζημιώσας να έχει υπαιτιότητα, δ) η παράνομη συμπεριφορά του υπαιτίου να οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη αυτού και ε) να υπάρξει αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ζημιογόνου πράξεως ή παραλείψεως και της ζημίας που επήλθε. Από τις διατάξεις των παραπάνω άρθρων, συνδυαζόμενες και με τις διατάξεις των αρθρ. 330 ΑΚ και 15 ΠΚ, συνάγεται ότι παράνομη είναι κάθε προσβολή στα δικαιώματα ή συμφέροντα άλλου που προστατεύονται από το νόμο. Η παράνομη συμπεριφορά μπορεί να συνίσταται είτε σε θετική ενέργεια είτε σε παράλειψη. Ο χαρακτηρισμός της παραλείψεως ως παράνομης συμπεριφοράς προϋποθέτει την ύπαρξη νομικής υποχρέωσης για επιχείρηση της θετικής ενέργειας που παραλείφθηκε. Τέτοια νομική υποχρέωση μπορεί να προκύψει είτε από δικαιοπραξία, είτε από ειδική διάταξη νόμου, είτε από την αρχή που απορρέει από τα άρθρα 281 και 288 ΑΚ, ήτοι την αρχή της καλής πίστεως, όπως αυτή διαμορφώνεται

.....φύλλο της υπ'αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

κατά την κρατούσα κοινωνική αντίληψη, η οποία αρχή, σε περίπτωση που κάποιος δημιουργήσει επικίνδυνη κατάσταση, εκ της οποίας μπορούσε να προέλθει ζημία, του επιβάλλει την ενδεδειγμένη θετική ενέργεια προς αποτροπή της ζημίας (ΑΠ 906/2001, Δνη 2003.122, ΑΠ 1514/2001 ΕλλΔνη 44 (2003) 1556, ΑΠ 1454/2001 ΕλλΔνη 43 (2002) 1614). Έτσι, παρανομία συνιστά και η παράβαση της γενικής υποχρέωσης πρόνοιας και ασφάλειας στο πλαίσιο της συναλλακτικής και γενικότερα της κοινωνικής δραστηριότητας των ατόμων, δηλαδή η παράβαση της, κοινωνικώς επιβεβλημένης και εκ της θεμελιώδους δικαϊκής αρχής της συνεπούς συμπεριφοράς απορρέουσας, υποχρέωσης λήψης ορισμένων μέτρων επιμέλειας για την αποφυγή πρόκλησης ζημίας σε έννομα αγαθά τρίτων προσώπων. (ΑΠ 1028/2015, Νόμος). Επιπροσθέτως, από τη διάταξη του άρθρου 298 εδ. β' του ΑΚ προκύπτει, ότι η απαραίτητη για τη θεμελίωση της αξίωσης αποζημίωσης αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της παράνομης συμπεριφοράς και της προκληθείσας ζημίας υπάρχει όταν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας η φερόμενη ως ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη κατά τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων ή τις ειδικές περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης (άρθρο 298 του ΑΚ) ήταν επαρκής, ήτοι ικανή (πρόσφορη) να επιφέρει το επιζήμιο αποτέλεσμα και επέφερε όντως αυτό στη συγκεκριμένη περίπτωση (ΑΠ 1738/2013, ΕφΑθ 4841/2014, Νόμος). Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 8 § 1 του νόμου 2251/1994 «ο παρέχων υπηρεσίες ευθύνεται για κάθε περιουσιακή ζημία ή ηθική βλάβη που προκάλεσε παράνομα και υπαίτια, με πράξη ή παράλειψη του, κατά την παροχή αυτών στον καταναλωτή», ενώ κατά το άρθρο 1 παρ.4 του ίδιου νόμου «Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του παρόντος νόμου νοούνται: α) Καταναλωτής, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα για τα οποία προορίζονται τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που προσφέρονται στην αγορά και τα οποία κάνουν χρήση των προϊόντων ή των υπηρεσιών αυτών, εφόσον αποτελούν τον τελικό

αποδέκτη τους... β) Προμηθευτής, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, κατά την άσκηση της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας του, προμηθεύει προϊόντα ή παρέχει υπηρεσίες στον καταναλωτή». Η θεσπισθείσα με τον άνω νόμο έννοια του καταναλωτή διηύρυνε τον κύκλο των προσώπων στα οποία παρέχεται η προβλεπόμενη από αυτόν προστασία, σε σχέση με τον κύκλο αυτών στα οποία αφορά η Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 5-4-1993, σε εφαρμογή της οποίας εκδόθηκε, και στα οποία παρείχε προστασία και ο προϊσχύσας υπ' αριθ. 1961/1991 νόμος. Τούτο δε, διότι σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. β' της Οδηγίας "καταναλωτής είναι κάθε φυσικό πρόσωπο, το οποίο, κατά τις συμβάσεις που καλύπτει η παρούσα οδηγία, ενεργεί για σκοπούς οι οποίοι είναι άσχετοι με τις επαγγελματικές του δραστηριότητες", ενώ σύμφωνα με την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ.2 του προϊσχύσαντος νόμου 1961/1991 "καταναλωτής είναι κάθε νομικό ή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί συναλλαγές με σκοπό την απόκτηση ή τη χρησιμοποίηση κινητών ή ακινήτων πραγμάτων ή υπηρεσιών για την ικανοποίηση μη επαγγελματικών αναγκών". Ειδικότερα, καταναλωτής, σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη του ν. 2251/1994, που είναι άξιος της σχετικής προστασίας του, είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αποκτά το προϊόν ή τις υπηρεσίες για ικανοποίηση όχι μόνο των ατομικών αλλά και των επαγγελματικών του αναγκών, αρκούντος απλώς και μόνον του γεγονότος ότι είναι ο τελικός αποδέκτης τούτων. Τέτοιος δε τελικός αποδέκτης, και όχι ενδιάμεσος, είναι εκείνος, που αναλύει ή χρησιμοποιεί το πράγμα σύμφωνα με τον προορισμό του, χωρίς να έχει την πρόθεση να το μεταβιβάσει αυτούσιο ή ύστερα από επεξεργασία σε άλλους αγοραστές, καθώς και αυτός που χρησιμοποιεί ο ίδιος την υπηρεσία και δεν τη διοχετεύει σε τρίτους. Η παραπάνω έννοια του καταναλωτή, κατά το ν. 2251/1994, αποσκοπεί, όπως προκύπτει και από την εισηγητική έκθεση του, στη διεύρυνση του υποκειμενικού πεδίου εφαρμογής των προστατευτικών κανόνων αυτού,

.....φύλλο της υπ'αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

διότι οι ορισμοί του προϊσχύσαντος ν. 1961/1991, που περιόριζαν την έννοια του καταναλωτή σ' αυτόν που αποκτά προϊόντα ή υπηρεσίες για την ικανοποίηση μη επαγγελματικών του αναγκών, απέκλειαν ευρύτατες κατηγορίες καταναλωτών. Η διεύρυνση δε αυτή δεν είναι αντίθετη προς την παραπάνω οδηγία, δεδομένου ότι το άρθρο 8 αυτής, που ορίζει ότι "Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή διατηρούν, στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία, αυστηρότερες διατάξεις σύμφωνες προς τη συνθήκη, για να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη προστασία του καταναλωτή", επιτρέπει στον εθνικό νομοθέτη τη διεύρυνση της έννοιας του καταναλωτή. Έτσι, από το γεγονός ότι ο κοινοτικός νομοθέτης επέλεξε έναν στενότερο ορισμό του καταναλωτή στην παραπάνω, ελάχιστης εναρμόνισης, οδηγία, δεν παραμερίζεται ο ευρύτερος ορισμός της εγχώριας ρύθμισης, αφού πρόθεσή του (κοινοτικού νομοθέτη) ήταν να διατυπώσει με τη συγκεκριμένη οδηγία κατώτατους (ελάχιστους) όρους προστασίας (ΟΛΑΠ 13/2015, Νόμος). Υπό την εκδοχή αυτή, οι τραπεζικές υπηρεσίες είναι παροχές προς τελικούς αποδέκτες, ακόμη και όταν αυτοί είναι έμποροι ή επαγγελματίες και χρησιμοποιούν αυτές για την ικανοποίηση επιχειρηματικών ή επαγγελματικών τους αναγκών, αναλυσκόμενες όμως αμέσως από τους ίδιους στο πλαίσιο τραπεζικής συναλλαγής και όχι σε περίπτωση ενδιάμεσης συναλλαγής προς περαιτέρω με οποιαδήποτε μορφή μεταβίβασή τους. Επιπροσθέτως, με την υπουργική απόφαση υπ'αριθμ.581//1968 (ΦΕΚ Β 724 1968) με τίτλο «Καταστατικό Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περιθάλψεως» εγκρίθηκε το Καταστατικό του δυνάμει του α.ν. 248/1967 ιδρυθέντος Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης και Περιθάλψεως, (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π.), ο οποίος αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, διεπόμενο από τις διατάξεις του άνω α.ν. και του καταστατικού του και υπαγόμενο στην εποπτεία του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών. Στο άρθρο 2 του ως άνω εγκριθέντος καταστατικού προβλέπεται ότι «2. Σκοπός του Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π. είναι: 1.Η παροχή εφ' άπαξ οικονομικής ενισχύσεως εις

τους μετόχους - μέλη, ή εν περιπτώσει θανάτου εις τούς δικαιοδόχους αυτών... 2. Η παροχή μηνιαίας επικουρήσεως εις τους μετόχους - μέλη, ή εν περιπτώσει θανάτου εις τούς δικαιοδόχους αυτών... 3. Η παροχή Ιατροφαρμακευτικής και Νοσοκομειακής περιθάλψεως, συμφώνως τω άρθρω 14 του παρόντος και τω Κανονισμώ του Τμήματος Υγείας και Περιθάλψεως, εις τους μετόχους-μέλη εις τα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών των, ως και εις τα πρόσωπα περιών αι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 3 του παρόντος". Τέλος, δια του ν.3424/1927 συστάθηκε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "Τράπεζα της Ελλάδος" διεπομένη από το εγκριθέν με τον ανωτέρω νόμο καταστατικό. Δια του άρθρου 2 του ν.3424/1997, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίσθηκε ότι «Οι κύριες αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος είναι οι εξής: α) χαράσσει και ασκεί τη νομισματική πολιτική. Στην έννοια της νομισματικής πολιτικής περιλαμβάνεται και η πιστωτική πολιτική. β) Ασκεί την πολιτική της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής έναντι των άλλων νομισμάτων, σύμφωνα με το πλαίσιο της συναλλαγματικής πολιτικής που προκρίνει η Κυβέρνηση, ύστερα από διαβουλεύσεις με την Τράπεζα της Ελλάδος. γ) Κατέχει και διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται τα σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος και του Δημοσίου και ενεργεί πράξεις σε συνάλλαγμα. δ) Ασκεί την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας, καθώς και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 55Α του παρόντος. ε) Προωθεί και επιβλέπει την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών, καθώς και συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών επί τίτλων και λοιπών χρηματοπιστωτικών μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 55 αριθμός 5 του παρόντος. στ) Έχει το αποκλειστικό προνόμιο της εκδόσεως τραπεζικών γραμματίων, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα σε όλη την επικράτεια. ζ) Ενεργεί ως ταμίας και εντολοδόχος του

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 45 επ. του παρόντος... Η Τράπεζα της Ελλάδος μετέχει στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών από της ιδρύσεώς του. Από της υιοθετήσεως του ευρώ ως του εθνικού νομίσματος της χώρας και κατά την άσκηση των καθηκόντων που απορρέουν από τις αρμοδιότητες του παρόντος άρθρου, η Τράπεζα της Ελλάδος ενεργεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, κατά το άρθρο 105 παράγραφοι 2 και 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα άρθρα 3 και 14 παράγραφος 3 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Η Τράπεζα της Ελλάδος μετέχει σε διεθνείς νομισματικούς και οικονομικούς οργανισμούς». Με το άρθρο 56 του ίδιου καταστατικού ορίζεται ότι «Η Τράπεζα δεν δικαιούται: 1....2. Να ασκή εμπορίαν ή άλλως να μετέχη αμέσως εις οιαδήποτε εμπορικήν, βιομηχανικήν ή άλλην επιχείρησιν». Τέλος στο άρθρο 72 προβλέπεται ότι «Αι διατάξεις των περί ανωνύμων εταιρειών και τραπεζών νόμων δεν έχουσιν εφαρμογήν επί της Τραπεζής της Ελλάδος, εφ' όσον αντιβαίνουν προς το παρόν καταστατικόν». Από τις διατάξεις δε των άρθρ. 9§1 του Ν. 1232/1982, 1§6 του Ν. 1256/1982 και 51 του Ν. 1892/1990 συνάγεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος δεν περιλαμβάνεται στον δημόσιο τομέα, αφού δεν ανήκει στο νομικό πρόσωπο του Δημοσίου, στο σύνολό της ή κατά πλειοψηφία, έχει συσταθεί ως ανώνυμη εταιρεία και συνιστά από τη φύση της νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, στο οποίο το Δημόσιο και οι δημόσιες επιχειρήσεις, δεν μπορούσαν να κατέχουν αμέσως ή εμμέσως μετοχές αυτής κατά ποσό που υπερβαίνει στο σύνολο το 1/10 του ονομαστικού κεφαλαίου της, σύμφωνα με τα άρθρ. 1§1 και 8§4 του καταστατικού της, που κυρώθηκε με τον Ν. 3427/1927 και έχει ισχύ νόμου (το παραπάνω ποσοστό αυξήθηκε μεταγενεστέρως με το άρθρ. 34 του Ν. 2778/1999 στο 35% του ονομαστικού κεφαλαίου της). Ενόψει όμως και των αναφερομένων στα άρθρ. 2§1 εδ. α' έως ζ' και 4§1 του καταστατικού της αρμοδιοτήτων, που της έχουν ανατεθεί και των προνομίων που της

έχουν παραχωρηθεί από τη σύστασή της και μεταγενεστέρως και ιδιαίτερα του εκδοτικού προνομίου της και της διαχείρισης του εξωτερικού συναλλάγματος, η Τράπεζα της Ελλάδος δεν είναι ούτε νομικό πρόσωπο καθαρά ιδιωτικού δικαίου, αλλά έχει ιδιότυπο διφυή χαρακτήρα, νομικού μεν προσώπου ιδιωτικού δικαίου, ως προς την άσκηση από μέρους της των τραπεζικών εργασιών και τις σχέσεις της με το προσωπικό της και τους πελάτες της, δημοσίου δε δικαίου ως προς τη διαχείριση του εξωτερικού συναλλάγματος ή την άσκηση του εκδοτικού προνομίου της, ως προς τις οποίες ασκεί δημόσια εξουσία (ΑΠ 19/2013, Νόμος).

Στην προκειμένη περίπτωση, με την υπό κρίση αγωγή του, όπως αυτή συμπληρώθηκε παραδεκτά με τις νομοτύπως κατατεθείσες προτάσεις του και εκτιμάται από το Δικαστήριο, το ενάγον νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, εκθέτει ότι αποτελεί φορέα κοινωνικής ασφάλισης των δημοσιογράφων και των διοικητικών υπαλλήλων των ημερήσιων εφημερίδων και ραδιοτηλεοπτικών μέσων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, και λειτουργεί με οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια, με σκοπό την χορήγηση μηνιαίας επικουρικής σύνταξης και εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης και την παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, από πόρους που συγκεντρώνει από εισφορές των μελών του και από την είσπραξη του κατ'άρθρο 6 και 11 α.ν.248/1967 αγγελιόσημου. Ότι βάσει σειράς νόμων υποχρεώθηκε, ως ασφαλιστικός φορέας, να καταθέτει τα αποθεματικά του στην εναγομένη Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία κατά την εκτέλεση των τραπεζικών εργασιών της φύλαξης και διαχείρισης όφειλε να τηρεί τη νομοθεσία που διέπει τις τράπεζες και να προβαίνει σε ορθή και αποτελεσματική διαχείριση της περιουσίας των ασφαλισμένων του ενάγοντος, όχι μόνο ως προς τον τρόπο, χρόνο και απόδοση της τοποθέτησής της, αλλά και ως προς την έγκαιρη και επιμελή ενημέρωση και παροχή στοιχειωδών συμβουλών. Ότι στις 09-03-2012, ήτοι κατά την ημερομηνία εφαρμογής του προγράμματος ανταλλαγής τίτλων (PSI) του Ελληνικού Δημοσίου,

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Λιαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

το ενάγον είχε καταθέσει στην εναγομένη το συνολικό ποσό των 115.312.441,47 ευρώ, που αντιπροσώπευε το μεγαλύτερο μέρος των διαθέσιμων αποθεματικών του. Ότι κατά το μέρος που τα αποθεματικά του εντάσσονταν στο ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου που τελούσε υπό την διαχείριση της εναγομένης, σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ.11 του ν.2469/1997, το ενάγον είχε μείζονα εξασφάλιση και προσδοκία εύλογης απόδοσης σε σχέση με την κοινή τραπεζική χρηματική κατάθεση, αφού το συνολικό ποσό της κατάθεσής του στο Κοινό Κεφάλαιο ήταν εξασφαλισμένο και εγγυημένο. Ότι όπως συνάγεται από την γραμματική διατύπωση αλλά και από την τελολογική ερμηνεία των ισχύοντων κατά το έτος 2012 νομοθετικών διατάξεων, η συμμετοχή των ασφαλιστικών φορέων στο Κοινό Κεφάλαιο ισοδυναμούσε με κατάθεση, για την παρακολούθηση της οποίας τηρείτο από την εναγομένη «λογαριασμός διαθεσίμων κεφαλαίων». Ότι ούτε στο νόμο αναφέρεται αλλά ούτε και η εναγομένη ενημέρωσε το ενάγον ότι το ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου είναι μεταβλητό και ότι υπολογίζεται με βάση την τρέχουσα (αγοραία) αξία των στοιχείων που το συγκροτούν, καθόσον υπό την τελευταία αυτή εκδοχή το Κοινό Κεφάλαιο θα λειτουργούσε ως αμοιβαίο κεφάλαιο, κάτι που ουδέποτε συνέβη. Ότι εκ των διατάξεων του άρθρου 15 παρ.11 του ν.2469/1997 συνάγεται ότι υποχρεωτική για τους ασφαλιστικούς φορείς είναι η κατάθεση των πλεονάζοντων διαθεσίμων τους στην εναγομένη, υπό τη μορφή της ασφαλούς τοποθέτησης, με σκοπό την διαφύλαξη της ακεραιότητάς τους, και όχι η δια της εναγομένης επένδυσή τους, καθόσον οι διατάξεις περί υποχρεωτικής επένδυσης του Κοινού Κεφαλαίου σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου έχουν ως αποκλειστικό αποδέκτη την εναγομένη ως διαχειρίστρια αυτού, θέτοντας της περιορισμούς ως προς τις δυνατότητες χρήσης του Κοινού Κεφαλαίου. Ότι εκτός από την νομοθετική θεμελίωση της αξίωσης του ενάγοντος προς ανάληψη ολόκληρου του ποσού των εισφορών του στο Κοινό Κεφάλαιο, το δικαίωμά του αυτό αναγνωρίσθηκε και εμπράκτως από την εναγομένη,

η οποία α) του απέστειλε περιοδικώς έγγραφη ενημέρωση, αποκλειστικά και μόνο με τις χρεώσεις και πιστώσεις, καθώς και το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού διαθεσίμων, το οποίο εμφάνιζε το συνολικό κάθε φορά ποσό της κατάθεσής του, β) παρέλειπε να τον ενημερώνει αναφορικά με την τρέχουσα αξία των επενδύσεων ή του μεριδίου συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο, γ) μέχρι και την 23-04-2012 του απέστειλε ενημερωτικά σημειώματα στα οποία εμφανιζόταν κανονικά το εναπομένον πιστωτικό υπόλοιπο της κατάθεσής του μετά από διαδοχικές αναλήψεις. Εν συνεχεία εκθέτει ότι παρά το γεγονός ότι η συμμετοχή του στο Κοινό Κεφάλαιο αποτελούσε σύμφωνα με το νόμο τραπεζική κατάθεση, η εναγομένη α) ουδέποτε το ενημέρωσε ότι η κατάθεσή του στον λογαριασμό διαθεσίμων είχε μετασχηματισθεί σε επενδύσεις με κυμαινόμενη και ευμετάβλητη αξία, β) στις 27-10-2011 σε σχετική επιστολή της, το ενημέρωσε για την σύνθεση του χαρτοφυλακίου του Κοινού Κεφαλαίου, με αναφορά στην ονομαστική αξία των τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, χωρίς καμία μνεία σε τρέχουσα αξία ή κίνδυνο μείωσης της αξίας τους, γ) ήδη από τον Ιούνιο του 2009 γνώριζε δια του Διοικητή της την επερχόμενη κατάρρευση της εθνικής οικονομίας και την συνεπαγόμενη μείωση της αξίας των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, ταυτόχρονα όμως προέτρεπε και επέβαλε νομοθετικά την τοποθέτηση όλων των αποθεματικών των φορέων κοινωνικής ασφάλισης στο Κοινό Κεφάλαιο, δ) παρά το ότι ήδη από τα μέσα του έτους 2009 και εν συνεχεία κάθε έτος, ο Διοικητής της ενημέρωνε δια των ετήσιων εκθέσεων του για το ύψος των ζημιών και τον κίνδυνο της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών λόγω της απομείωσης της αξίας των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, συνέχιζε χωρίς καμία επισήμανση κινδύνου προς τα ταμεία να δέχεται καταθέσεις στο Κοινό Κεφάλαιο και να διενεργεί επενδύσεις σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, ε) ουδέποτε το προειδοποίησε για τον κίνδυνο αφερεγγυότητας του Ελληνικού Δημοσίου, στ) αν και από τον Ιούνιο του 2009 γνώριζε και είχε ενημερώσει την πολιτική ηγεσία της χώρας για την

δεινή οικονομική της θέση, δεν έλαβε κανένα μέτρο για την αποτροπή ή τον περιορισμό του επενδυτικού κινδύνου, ζ) αν και κατά το ίδιο χρονικό διάστημα είχαν αυξηθεί τα περιθώρια των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικής αθέτησης τα οποία απεικονίζουν τις εκτιμήσεις των επενδυτών για τον πιστωτικό κίνδυνο που αντιμετωπίζουν λόγω του ενδεχομένου αθέτησης των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει το Ελληνικό Δημόσιο, γεγονός που γνώριζε η εναγομένη και διαλαμβανόταν στις ετήσιες εκθέσεις του Διοικητή της, η επενδυτική συμπεριφορά της έναντι της περιουσίας και του χαρτοφυλακίου του Κοινού Κεφαλαίου παρέμεινε αμετάβλητη, η) δεν επένδυσε σε έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου ή σε *repos* ή σε απλές χρηματικές καταθέσεις, προκειμένου να απομειώσει τον επενδυτικό κίνδυνο, θ) ενώ συμμετείχε στην προετοιμασία του προγράμματος ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, συνέχιζε να επιτελεί και το ρόλο της ως διαχειρίστρια του Κοινού Κεφαλαίου, τελώντας σε σύγκρουση συμφερόντων, ι) παρά την αντίθετη βούληση και την ρητή οδηγία του ενάγοντος προς την εναγομένη υπό την ιδιότητά της ως διαχειρίστριας του Κοινού Κεφαλαίου, η τελευταία αποφάσισε τη συμμετοχή του κοινού κεφαλαίου στο πρόγραμμα ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, με αποτέλεσμα να περικοπεί η ονομαστική αξία των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου που είχαν επενδυθεί στο Κοινό Κεφάλαιο κατά 53,5%. Περαιτέρω εκθέτει ότι εκ της ανωτέρω παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς της εναγομένης, το ενάγον υπέστη ζημία ίση με το ποσό της κατάθεσής του στο Κοινό Κεφάλαιο ύψους 90.312.441,47 ευρώ. Σωρευτικά δε ισχυρίζεται ότι η εναγομένη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 1 παρ.3 και 5 του ν.2251/1994 ως παρέχουσα υπηρεσίες αμειβόμενης διαχείρισης και το ενάγον εμπίπτει στην κατ'άρθρο 8 και 1 παρ.4 του ν.2251/1994 έννοια του καταναλωτή, με αποτέλεσμα να υποχρεούται η εναγομένη σε αποζημίωση του ενάγοντος ίση με το ανωτέρω ποσό της κατάθεσής του. Σωρευτικώς δε ισχυρίζεται ότι η συμπεριφορά της εναγομένης παραβίασε τις γενικές συναλλακτικές

υποχρεώσεις πρόνοιας και ασφάλειας και το καθήκον επιμέλειας, ενημέρωσης και την υποχρέωση παροχής αυξημένης προστασίας των συμφερόντων του και διέψευσε την εύλογα προσδοκώμενη ασφάλεια και εμπιστοσύνη αναφορικά με την ορθή και πιστή διαχείριση των αποθεματικών του, με την παράλειψη οιασδήποτε προειδοποίησης, ενημέρωσης ή λήψης αναγκαίου και ενδεδειγμένου μέτρου πρόληψης και αποτροπής μείωσης της περιουσίας του, ενεργώντας αντίθετα προς την καλή πίστη και τα χρηστά ήθη. Με βάση τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, αιτείται, -μετά τον παραδεκτό κατ'άρθρα 223, 294, 295, 297 ΚΠολΔ περιορισμό του αιτήματος της αγωγής, με δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου του στο ακροατήριο, καταχωρηθείσα στα ταυτόριθμα με την παρούσα πρακτικά αλλά και με τις προτάσεις-, να καταδικασθεί η εναγομένη να του καταβάλει το ποσό του 1.000.000,00 ευρώ, εντόκως με τον τόκο επιδικίας από την επίδοση της αγωγής, να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή και να καταδικασθεί η εναγομένη στην καταβολή των δικαστικών του εξόδων.

Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα, η υπό κρίση αγωγή παραδεκτώς εισάγεται για να συζητηθεί ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, το οποίο είναι καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7, 8, 9, 10, 14 παρ. 2, 18, 25 παρ. 2 ΚΠολΔ, για να δικαστεί κατά την προκειμένη τακτική διαδικασία. Πλην όμως, η ένδικη αγωγή κρίνεται απορριπτέα ως νόμω αβάσιμη, καθώς τα εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά, και αληθή υποτιθέμενα δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του επικαλούμενου κανόνα δικαίου και δεν μπορούν να θεμελιώσουν το αγωγικό δικαίωμα. Ειδικότερα, το ενάγον με το δικόγραφο της αγωγής του, όπως αυτό συμπληρώθηκε με τις προτάσεις, επιχειρεί, κατ'εκτίμηση του Δικαστηρίου, να θεμελιώσει την ένδικη αξίωσή του στις εξής σωρευόμενες νόμιμες βάσεις α) στη σύμβαση ανώμαλης παρακαταθήκης που ισχυρίζεται ότι είχε συνάψει με την εναγομένη, λόγω της κατάθεσης σε αυτήν των αποθεματικών του στον «λογαριασμό διαθεσίμων κεφαλαίων» που τηρούσε η εναγομένη,

β) στις διατάξεις για τις αδικοπραξίες, με την επίκληση i) της παραβίασης εκ μέρους της εναγομένης των υποχρεώσεων ενημέρωσης και διαφώτισης που απορρέουν από τα άρθρα 281 και 288 ΑΚ, ii) της αντίθεσης της συμπεριφοράς της εναγομένης στα χρηστά ήθη (άρθρο 919 ΑΚ) και iii) της παραβίασης εκ μέρους της εναγομένης της διάταξης του άρθρου 8 του ν.2251/1994. Η θεμελίωση και των δύο όμως ως άνω σωρευόμενων βάσεων στηρίζεται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης, ήτοι επί του βασικού ισχυρισμού που προβάλλει το ενάγον με την υπό κρίση αγωγή ότι η μεταφορά των αποθεματικών του στην εναγομένη αποτελούσε τραπεζική κατάθεση, με αποτέλεσμα να το συνδέει με αυτήν σύμβαση ανώμαλης παρακαταθήκης. Πλην όμως, σύμφωνα με τα στη μείζονα σκέψη της παρούσας διαλαμβανόμενα, μετά τη θέση σε ισχύ του άρθρου 15 παρ.11 του ν.2469/1997 και την δημιουργία του Κοινού Κεφαλαίου, τα χρήματα κάθε φορέα που συμμετέχει στο Κοινό Κεφάλαιο εντάσσονται, αμέσως μόλις μεταφέρονται στην Τράπεζα της Ελλάδος, στο ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου και καθίστανται αυτόματα, χωρίς δηλαδή κάποια περαιτέρω ενέργεια από την πλευρά της Τράπεζας της Ελλάδος ή του οικείου φορέα, μέρος της ομάδας περιουσίας η οποία ανήκει εξ αδιαιρέτου σε όλους του φορείς που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο. Πλέον, ο φορέας που μετέφερε τα διαθέσιμά του στην Τράπεζα της Ελλάδος χάνει την «κυριότητά» του (για την ακρίβεια την απαίτησή του) επί των χρημάτων αυτών και αποκτά κυριότητα, κατά το ποσοστό συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο, σε όλα τα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία του Κοινού Κεφαλαίου ανεξάρτητα από τον χρόνο απόκτησης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Συνεπώς, σε κανένα χρονικό σημείο δεν γεννιέται σχέση ανώμαλης παρακαταθήκης μεταξύ της εναγομένης Τράπεζας της Ελλάδος και του φορέα που μεταφέρει διαθέσιμά του σ' αυτήν και ως εκ τούτου δεν γεννιέται ποτέ απαίτηση του εν λόγω φορέα για απόδοση των χρημάτων αυτών. Διότι αμέσως μόλις συντελεστεί η κρίσιμη μεταφορά, ο φορέας αποκτά μερίδιο επί όλων ανεξαιρέτως των

στοιχείων που αποτελούν την ομάδα περιουσίας που συνιστά το Κοινό Κεφάλαιο. Με άλλα λόγια, τα χρήματα που μεταφέρει κάθε φορέας στην Τράπεζα της Ελλάδος δεν παραμένουν αυτούσια στη μερίδα του φορέα σαν να επρόκειτο για κατάθεση (ανώμαλη παρακαταθήκη), αλλά «εξαγοράζουν» για τον φορέα ένα πρόσθετο ποσοστό συμμετοχής στο Κοινό Κεφάλαιο αυξάνοντας τη συνολική μερίδα του φορέα σ' αυτό. Η αύξηση της μερίδας του φορέα στο Κοινό Κεφάλαιο συντελείται αμέσως μόλις κάποιο χρηματικό ποσό από τα διαθέσιμα του φορέα μεταφερθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η σωρευόμενη ως άνω υπό στοιχείο α αυτοτελής βάση της αγωγής, περί της ευθύνης της εναγομένης εξ υπάρξεως σχέσης ομαλής παρακαταθήκης, κρίνεται απορριπτέα ως μη νόμιμη. Περαιτέρω, η σωρευόμενη ως άνω υπό στοιχείο β νόμιμη βάση της ένδικης αγωγής, που επιχειρείται να θεμελιωθεί στις διατάξεις περί αδικοπραξίας, τυγχάνει απορριπτέα ως μη νόμιμη. Ειδικότερα, η εν λόγω βάση της αγωγής στηρίζεται επί της εσφαλμένης προϋπόθεσης ότι η κατάθεση των αποθεματικών του ενάγοντος στην εναγομένη αποτελούσε τραπεζική κατάθεση, πλην όμως σύμφωνα με τα όσα ανωτέρω αναφέρθηκαν με την ολοκληρωτική αλλαγή του νομοθετικού καθεστώτος που επέφερε το άρθρο 15 παρ.11 του ν.2469/1997, ως προς την διαχείριση των αποθεματικών των δημοσίων οργανισμών, η συμμετοχή των δημοσίων οργανισμών, και άρα και του ενάγοντος στο Κοινό Κεφάλαιο δεν έφερε το χαρακτήρα της τραπεζικής κατάθεσης, ούτε εξ αυτής γεννήθηκε σχέση ανώμαλης παρακαταθήκης, και επομένως δεν συντρέχει το στοιχείο του παρανόμου ως προς την πρακτική της εναγομένης, η οποία διαχειρίστηκε τα αποθεματικά του ενάγοντος ως μερίδιο επί του Κοινού Κεφαλαίου και όχι ως τραπεζική υποχρέωση. Επιπροσθέτως, από τα στη μείζονα σκέψη της παρούσας αναφερόμενα νομοθετήματα προκύπτει σαφώς και χωρίς αμφιβολία η νομική φύση της συμμετοχής εκάστου φορέα/δημοσίου οργανισμού στο Κοινό Κεφάλαιο και η ανυπαρξία σχέσης ανώμαλης παρακαταθήκης

.....φύλλο της υπ' αριθμ. /2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Ευπορικού Δικαίου)

μεταξύ του δημόσιου οργανισμού/φορέα και της εναγομένης, επομένως και -σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα έντοκα γραμμάτια, τα γeros και τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, συνιστούν μη σύνθετα χρηματοπιστωτικά μέσα δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνουν όρους ή προϋποθέσεις κατά την έκδοσή τους, για τους οποίους απαιτείται εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία εκ μέρους του επενδυτή για την κατανόησή τους-, η εναγομένη δεν υπείχε εκ των άρθρων 288 και 281 ΑΚ ιδιαίτερη υποχρέωση ενημέρωσης και διαφώτισης του ενάγοντος περί της φύσης της συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο, καθόσον αυτή προέκυπτε ευθέως και σαφώς εκ του νόμου και το ενάγον όχι μόνο εδύνατο αλλά και υποχρεούτο να την γνωρίζει. Η περιγραφόμενη δε από το ενάγον συμπεριφορά της εναγομένης, ήτοι η ένταξη των αποθεματικών του ενάγοντος στο Κοινό Κεφάλαιο, η επένδυσή τους σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, η απόδοση στο ενάγον των προσόδων που προέκυπταν από την απόδοση του Κοινού Κεφαλαίου και η διαχείριση των αποθεματικών του ενάγοντος όχι ως τραπεζική κατάθεση αλλά ως κατ'ιδανικό μερίδιο συμμετοχή επί των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Κοινού Κεφαλαίου, όχι μόνο δεν συγκροτεί την έννοια του παρανόμου, αλλά αποτελεί πλήρη συμμόρφωση της εναγομένης προς τις επιβαλλόμενες από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο υποχρεώσεις της, με την επισημείωση ότι δεν υφίστατο βεβαίως διακριτική ευχέρεια της εναγομένης να πράξει άλλως, αλλά μόνο δεσμία αρμοδιότητα αυτής. Η υποχρεωτική επένδυση των αποθεματικών των δημοσίων οργανισμών και των ασφαλιστικών ταμείων σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, αποτελούσε επιλογή της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας, για την οποία η εναγομένη δεν υπέχει ευθύνη, η ενδεχόμενη αντίθεση δε της επιλογής αυτής σε συνταγματικές διατάξεις, δεν εμπίπτει στην σφαίρα ευθύνης ούτε και στην αρμοδιότητα της εναγομένης, η οποία ούτε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση υπείχε να προκαλέσει ή να αναλάβει νομοθετική πρωτοβουλία αλλαγής του νομοθετικού πλαισίου. Η περιγραφόμενη στην αγωγή συμπεριφορά της

εναγομένης δεν βασίζεται σε επιλογή αυτής κατά την άσκηση διακριτικής της ευχέρειας, αλλά αποτελεί εκπλήρωση των εκ του νόμου επιβαλλόμενων υποχρεώσεων της, αφού αυτή ενεργούσε εν προκειμένω κατά δεσμία αρμοδιότητα. Το δε ενάγον δεν επικαλείται ότι η διαχείριση του Κοινού Κεφαλαίου στην οποία προέβη η εναγομένη παρεξέκλινε από τα στενά όρια της νομοθετικής πρόβλεψης περί αμέσου και αποκλειστικής επένδυσης των αποθεματικών σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά αντίθετα από τα αναφερόμενα στην αγωγή προκύπτει ότι η εναγομένη δρούσε εντός των ορίων αυτών. Εξάλλου ως προς την επικαλούμενη ελλιπή ενημέρωση του ενάγοντος από την εναγομένη, δεν γεννιέται αξίωση αποζημίωσης της τελευταίας και λόγω έλλειψης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς και της επικαλούμενης ζημίας, διότι, εφόσον τα διαθέσιμα κεφάλαια του ενάγοντος μεταφέρονται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος και υποχρεωτικά επενδύονται από αυτήν σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, ακόμη κι αν το ενάγον είχε την πλήρη ενημέρωση που δήθεν όφειλε να έχει για το Κοινό Κεφάλαιο και τη διαχείρισή του, και πάλι θα είχε υποστεί τη ζημία που υπέστη, αφού η ζημία αυτή είναι στην ουσία αποτέλεσμα νομοθετικών επιλογών τις οποίες ούτε το ενάγον ούτε η εναγομένη δεν θα μπορούσε να αποτρέψει ή αντιστρέψει. Επομένως, η μη έγκριση ή ακόμη και η ρητή έκφραση οποιασδήποτε αντίρρησης από το ενάγον για οποιαδήποτε πράξη διαχείρισης του Κοινού Κεφαλαίου, δεν θα μπορούσε να αποτρέψει τυχόν ζημιογόνα αποτελέσματα σε βάρος του ενάγοντος, αφού αυτό και πάλι θα υπείχε υποχρέωση μεταφοράς των αποθεματικών του στην εναγομένη και η τελευταία και πάλι θα υπείχε υποχρέωση επένδυσης αυτών σε τίτλους Ελληνικού Δημοσίου. Μάλιστα, ο ισχυρισμός του ενάγοντος ότι η εναγομένη με την παράλειψη της ενημέρωσης και της διαφώτισής του για τη φύση της συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο, του ενίσχυσε την πεποίθηση ότι αυτή αποτελούσε τραπεζική κατάθεση, επίσης τυγχάνει μη νόμιμος, διότι, ακόμη και μία θετική εκ μέρους της εναγομένης ενημέρωση για

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

ενδεχόμενη ύπαρξη τραπεζικής κατάθεσης και σχέσης ανώμαλης παρακαταθήκης, δεν θα μπορούσε να μεταβάλει τη νομική φύση της σχέσης του ενάγοντος με την εναγομένη και της συμμετοχής του ενάγοντος στο Κοινό Κεφάλαιο ούτε θα αναιρούσε την υποχρέωση του ενάγοντος περί συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο και την υποχρέωση της εναγομένης περί επένδυσης των διαθεσίμων του Κοινού Κεφαλαίου σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου. Η νομική φύση των σχέσεων που δημιουργούνται στο πλαίσιο του Κοινού Κεφαλαίου για όλους τους συμμετέχοντες σε αυτό φορείς μεταξύ τους αλλά και έναντι της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζεται αποκλειστικά από τον νόμο και δεν διαμορφώνεται με δικαιπρακτικές δηλώσεις βούλησης των φορέων που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο ή της Τράπεζας της Ελλάδος. Αφού λοιπόν η συμμετοχή του ενάγοντος στο Κοινό Κεφάλαιο, ως εκ του νόμου υποχρεωτικά προβλεπόμενη, δεν εξαρτάται με οποιονδήποτε τρόπο από τη βούλησή του, δεν τίθεται θέμα ερμηνείας κάποιας βούλησης ή συμπεριφοράς ως προς τη συμμετοχή του αντιδίκου στο Κοινό Κεφάλαιο και τη φύση ή το περιεχόμενο της συμμετοχής αυτής. Συνεπώς, ακόμη κι αν υποθεθεί ότι το ενάγον είχε εσφαλμένη παράσταση ως προς τη φύση της συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο, η διαπίστωση αυτή δεν μεταβάλει κάτι ως προς το περιεχόμενο των οικείων έννομων σχέσεων. Πιο συγκεκριμένα, ακόμη κι αν το ενάγον υπολάμβανε ότι συμμετέχοντας στο Κοινό Κεφάλαιο δεν συμμετέχει σε κάποια ομάδα περιουσίας αλλά ότι θεμελιώνει σχέση απλής κατάθεσης (ανώμαλης παρακαταθήκης) με την Τράπεζα της Ελλάδος, η εσφαλμένη αυτή παράσταση δεν επηρεάζει με οποιονδήποτε τρόπο τον ορθό χαρακτηρισμό της έννομης σχέσης. Διότι η εν λόγω έννομη σχέση δεν είναι συμβατικού χαρακτήρα και επομένως δεν εξαρτάται από δηλώσεις βούλησης και το περιεχόμενό τους, αλλά θεμελιώνεται απευθείας και αποκλειστικά στον νόμο, ο οποίος μάλιστα την προβλέπει ως αμφιμερώς (για τους δημόσιους οργανισμούς και την Τράπεζα της Ελλάδος) υποχρεωτική. Επομένως, ακόμη και η παντελής

έλλειψη ενημέρωσης ή και η ολοκληρωτικά παραπλανητική ενημέρωση από την εναγομένη προς το ενάγον, δεν συνδέεται αιτιωδώς με την επικαλούμενη ζημία, αφού η συμμετοχή στο Κοινό Κεφάλαιο ως ομάδα περιουσίας δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των συμμετεχόντων σ' αυτό, ήτοι αφενός, εφόσον κάποιος φορέας καταλαμβάνεται από τις οικείες διατάξεις που αφορούν την τοποθέτηση διαθεσίμων κεφαλαίων στο Κοινό Κεφάλαιο, δεν μπορεί να αποφασίσει την εξαίρεσή του από αυτό και αφετέρου, αν κάποιο νομικό πρόσωπο δεν καταλαμβάνεται από τις διατάξεις που επιβάλλουν την τοποθέτηση των διαθεσίμων του στο Κοινό Κεφάλαιο, δεν μπορεί να επιλέξει ότι παρά ταύτα θα ήθελε να συμμετέχει σ' αυτό. Δεδομένου δε ότι ο νόμος επιβάλλει όχι μόνο τη μεταφορά των διαθεσίμων του ενάγοντος στην Τράπεζα της Ελλάδος, αλλά και περαιτέρω την επένδυσή τους σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, δεν τίθεται εκ του νόμου οποιοδήποτε ζήτημα έγκρισης από την πλευρά των φορέων που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο των επενδυτικών πράξεων στις οποίες προβαίνει η Τράπεζα της Ελλάδος ως διαχειρίστρια του Κοινού Κεφαλαίου. Διότι εκ του νόμου οι φορείς που συμμετέχουν στο Κοινό Κεφάλαιο δεν δύνανται να επιλέγουν ότι θα συμμετέχουν σ' αυτό επειδή εγκρίνουν την διαχείριση που γίνεται ή ότι δεν θα συμμετέχουν επειδή δεν συμφωνούν με τον τρόπο διαχείρισης της Τράπεζας της Ελλάδος και ο περί του αντιθέτου ισχυρισμός του ενάγοντος κρίνεται απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος. Ούτε δε δυνατότητα έγκρισης ή μη της επένδυσης των διαθεσίμων κεφαλαίων του σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου είχε το ενάγον, αφού η εναγομένη ήταν εκ του νόμου υποχρεωμένη να επενδύσει σε αυτά και δεν είχε περιθώριο να μην επενδύσει το ενεργητικό του Κοινού Κεφαλαίου σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, αφού η υποχρέωση αυτή ορίζεται ως απαρέγκλιτη. Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση του νόμου, η εναγομένη δεν θα μπορούσε, ως διαχειρίστρια του Κοινού Κεφαλαίου, ούτε καν να καθυστερήσει την αγορά τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς έχει

υποχρέωση να προβαίνει άμεσα στη σχετική επένδυση. Ενόψει της αδιάσπικτης διατύπωσης του νόμου, αν η Τράπεζα της Ελλάδος αποφάσιζε να απέχει από την αγορά τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, θα υπέπιπτε σε ευθεία παράβαση του νόμου. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός του ενάγοντος ότι η εναγομένη γνώριζε ήδη από το έτος 2009 την κακή δημοσιονομική κατάσταση της χώρας, για την οποία ο διοικητής της ενημέρωνε την πολιτική ηγεσία με τις κατά καιρούς δημοσιοποιούμενες εκθέσεις του, και ότι συνέχιζε χωρίς επίσημανση του κινδύνου προς τα ασφαλιστικά ταμεία να δέχεται τις καταθέσεις στο Κοινό Κεφάλαιο και να διενεργεί επενδύσεις σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, κρίνεται απορριπτέος ως αόριστος, διότι, προς θεμελίωση αυτού θα έπρεπε το ενάγον να εξειδικεύει τα ομόλογα που αγοράσθηκαν κατά την περίοδο 2009-2012 και τις τιμές κτήσης τους, την αξία συμμετοχής του ίδιου στο Κοινό Κεφάλαιο κατά το χρόνο κτήσης τους και κατά τον χρόνο οριστικοποίησης της επικαλούμενης ζημίας, λόγω δε των ελλείψεων αυτών δεν καθίσταται εφικτός ο προσδιορισμός του ύψους της ζημίας που αντιστοιχεί στην αναλογία της συμμετοχής του στους τίτλους αυτούς, αφού μόνο η ζημία αυτή θα ήταν αποκαταστατέα στην περίπτωση ευδοκίμησης του ισχυρισμού αυτού. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός του ενάγοντος περί αδικοπρακτικής συμπεριφοράς της εναγομένης κατά την υλοποίηση του προγράμματος ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, αφ' ενός διότι η εναγομένη συμμετείχε στην οργάνωση και προετοιμασία του εν λόγω προγράμματος και παράλληλα συνέχισε να επιτελεί τον ρόλο της ως διαχειρίστρια του Κοινού Κεφαλαίου, τελώντας σε σύγκρουση συμφερόντων και αφ' ετέρου διότι η εναγομένη αποφάσισε τη συμμετοχή του Κοινού Κεφαλαίου στο πρόγραμμα ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου παρά την αντίθετη ρητή οδηγία του ενάγοντος, κρίνεται απορριπτέος ως μη νόμιμος. Τούτο διότι καταρχήν το ενάγον επικαλείται σύγκρουση συμφερόντων στο πρόσωπο της Τράπεζας της Ελλάδος ως διαχειρίστριας του Κοινού Κεφαλαίου λόγω του ρόλου της στο PSI,

πλην όμως από τα αναφερόμενα στη μείζονα σκέψη της παρούσας νομοθετικά κείμενα, ήτοι τους νόμους 4046/2012 και 4050/2012 και τις Π.Υ.Σ. υπ' αριθμ. 5/24-02-2012 και 10/09-03-2012, προκύπτει ότι το πρόγραμμα ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου συντελέστηκε με τη διαδικασία που προσδιόρισε το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο καθόρισε και τους τίτλους (τα ομόλογα) του Ελληνικού Δημοσίου που εντάχθηκαν σ' αυτό, συμπεριλαμβανομένων και των ομολόγων που ανήκαν στο χαρτοφυλάκιο του Κοινού Κεφαλαίου. Τα ομόλογα αυτά εντάχθηκαν ρητά στη διαδικασία που θεσπίστηκε από το Ελληνικό Δημόσιο για το PSI, χωρίς η Τράπεζα της Ελλάδος να έχει οποιαδήποτε δυνατότητα επίδρασης ή επιρροής επί της οικείας απόφασης του Ελληνικού Δημοσίου. Η συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στην όλη διαδικασία, όπως διαγράφεται από το νόμο, αφορούσε αποκλειστικά τη διεκπεραίωση ορισμένων τεχνικής φύσης ενεργειών, ως διαχειρίστρια του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων σε Λογιστική Μορφή της Ελλάδος (άρθρα 5 επ ν. 2198/1994) στο οποίο καταχωρούνται τα άυλα ομόλογα που εκδίδει το Ελληνικό Δημόσιο. Επιπροσθέτως, μεταξύ των επιλέξιμων τίτλων περιλήφθηκαν και τα ομόλογα τα οποία κατείχε το Κοινό Κεφάλαιο, το οποίο έτσι υπήχθη με την ανωτέρω πρώτη Π.Υ.Σ., κατά κυβερνητική/νομοθετική επιλογή, στην έννοια του «ιδιωτικού τομέα (Private Sector)», ήτοι των δανειστών που αποφασίσθηκε να εμπλακούν στην διαδικασία απομείωσης του Ελληνικού Δημοσίου χρέους, σε αντιδιαστολή προς τον «Δημόσιο Τομέα (Official Sector)», στον οποίο περιλήφθηκαν διεθνείς φορείς και οργανισμοί που συνέβαλαν στο σχέδιο διάσωσης της χώρας, δηλαδή το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των χωρών της Ευρωζώνης και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Κάθε εμπλοκή της Τράπεζας της Ελλάδος στην όλη διαδικασία του PSI, όπως προκύπτει ευθέως από τα ανωτέρω νομοθετήματα, έλαβε χώρα αποκλειστικά βάσει σχετικής νομοθετικής διάταξης και ήταν τεχνικής

φύσης, δεδομένου ότι η εναγομένη στερούνταν οποιασδήποτε διακριτικής ευχέρειας κατά την άσκηση των καθηκόντων που της ανατέθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του προγράμματος PSI. Επιπλέον, ειδικά εν ανάφορά προς τη συμμετοχή του Κοινού Κεφαλαίου στο πρόγραμμα PSI με ρητή ειδική πρόβλεψη ο νομοθέτης ανέθεσε τη σχετική απόφαση στην Τράπεζα της Ελλάδος ως διαχειρίστρια του Κοινού Κεφαλαίου, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 15 παρ. 11 υποπαρ. γ' ν. 2469/1997, το οποίο προστέθηκε με την παράγραφο 8 άρθρου 3 Ν.4046/2012. Τέλος, η απόφαση για την έγκριση του προγράμματος ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου ελήφθη υπό τέτοιες συνθήκες απαρτίας και πλειοψηφίας από τους ομολογιούχους που συμμετείχαν στις κατά νόμο διαδικασίες, που οποιαδήποτε απόφαση της Τράπεζα της Ελλάδος ως διαχειρίστριας του Κοινού Κεφαλαίου κατά τη μερίδα συμμετοχής σε αυτό του ενάγοντος δεν θα ασκούσε οποιαδήποτε επιρροή. Συγκεκριμένα, με την από 9.3.2012 Πράξη του Διοικητή της εναγομένης, διαπιστώθηκε η επίτευξη της απαιτούμενης από τον ν. 4050/2012 απαρτίας με συμμετοχή ποσοστού 91% επί του συνολικού ανεξόφλητου κεφαλαίου και πλειοψηφία 94,23% επί του συμμετέχοντος κεφαλαίου, η οποία απεδέχθη τις προτεινόμενες τροποποιήσεις. Με δεδομένο ότι, βάσει της παρ. 2 του άρθρου πρώτου του ν. 4050/2012, για τη λήψη απόφασης τροποποίησης/ανταλλαγής των επιλέξιμων τίτλων απαιτείτο απαρτία 1/2 του συνολικού κεφαλαίου αυτών (ήτοι ποσό 88,5 δις ευρώ επί συνολικού κεφαλαίου ονομαστικής αξίας 177 δις) από το οποίο συμμετείχε τελικά στη διαδικασία κεφάλαιο 161 δις ευρώ, και ότι αρκούσε συμφωνία των 2/3 του συμμετέχοντος κεφαλαίου αυτού, ήτοι εν προκειμένω ποσό τουλάχιστον 107 δις ευρώ, αντί του οποίου τελικά συνήνεσε κεφάλαιο 152 και πλέον δις ευρώ, καθίσταται φανερό ότι η διαδικασία θα προχωρούσε και θα δέσμευε και το ενάγον, η ονομαστική αξία της συμμετοχής του οποίου στο Κοινό Κεφάλαιο ανερχόταν κατά τα αναφερόμενα στην αγωγή στο ποσό των 115.312.441,47 ευρώ την 09-

03-2012, ανεξαρτήτως της συμμετοχής του στη διαδικασία και της δήλωσης ή μη της συναίνεσής του στην προταθείσα τροποποίηση και ακόμη κι αν η Τράπεζα της Ελλάδος είχε καταψηφίσει, στην οικεία ψηφοφορία, την πρόταση για τροποποίηση των όρων των ομολόγων που θα συμμετείχαν στο PSI. Ως εκ τούτου, ελλείπει οποιαδήποτε αιτιώδης συνάφεια ανάμεσα στην επικαλούμενη παράνομη συμπεριφορά της εναγομένης με την προβαλλόμενη από το ενάγον ζημία. Επιπροσθέτως, η ένδικη αγωγή καθίσταται μη νόμιμη και κατά το αίτημα της περί καταβολής αποζημίωσης στο ενάγον ύψους 90.312.441,47 ευρώ, το οποίο κατά τα ιστορούμενα στην αγωγή αποτελεί το συνολικό ποσό της «κατάθεσής» του στην εναγομένη κατά την 23-04-2012. Πλην όμως, με βάση τα εκτιθέμενα στην αγωγή, προκύπτει ότι και αληθών υποτιθέμενων των επικαλούμενων πραγματικών περιστατικών, η πραγματική ζημία που θα είχε υποστεί το ενάγον θα ανερχόταν στη διαφορά ανάμεσα στην περιουσιακή κατάσταση του, ήτοι στο ύψος της συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο, προ της ολοκλήρωσης του προγράμματος ανταλλαγής τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, και στην περιουσιακή κατάστασή του, ήτοι στο ύψος της συμμετοχής του στο Κοινό Κεφάλαιο, μετά την ολοκλήρωση του εν λόγω προγράμματος, αφαιρουμένων βέβαια των ενδιάμεσων απολήψεων χρηματικών ποσών στις οποίες τυχόν προέβη το ενάγον και των προσόδων που έχει στο ενδιάμεσο αποκτήσει από τη συμμετοχή του στο Κοινό Κεφάλαιο, αφού στο ύψος αυτό θα ανερχόταν η όποια ζημία υπέστη το ενάγον από την εφαρμογή του προγράμματος ανταλλαγής τίτλων. Τέλος, και η σωρευόμενη βάση της ευθύνης της εναγομένης κατά τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν.2251/1994 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 914 επομ.ΑΚ, τυγχάνει απορριπτέα ως μη νόμιμη, αφ'ενός λόγω των όσων αμέσως ανωτέρω αναφέρθηκαν ως προς την έλλειψη αδικοπρακτικής ευθύνης της εναγομένης και αφ'ετέρου λόγω του ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 8, δεδομένου ότι α) δεν

.....φύλλο της υπ' αριθμ./2015 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών
(Τακτική Διαδικασία – Τμήμα Εμπορικού Δικαίου)

συντρέχει εν προκειμένω περίπτωση παροχής υπηρεσιών υπό καθεστώς ελεύθερης αγοράς, β) το ενάγον δεν εμπίπτει στην έννοια του καταναλωτή αφού δεν είχε την ιδιότητα του τελικού αποδέκτη, δεδομένου ότι τις προσόδους από την συμμετοχή του στο Κοινό Κεφάλαιο τις διοχέτευε περαιτέρω στους ασφαλισμένους του υπό την μορφή της αντιπαροχής για τις καταβαλλόμενες από αυτούς εισφορές και γ) ούτε και η εναγομένη εμπίπτει στην έννοια του παρέχοντος υπηρεσίες κατά το ανωτέρω άρθρο, αφού αυτή ενεργούσε κατά απολύτως δεσμία αρμοδιότητα και με βάση αυστηρά προσδιορισμένα νομοθετικά όρια και δεν είχε ελευθερία δράσης ως προς τη σύναψη σύμβασης, την επιλογή αντισυμβαλλομένου και το περιεχόμενο της σύμβασης, κατά δε το καταστατικό της απαγορεύεται αυτή να ασκεί εμπορικές εργασίες (άρθρο 56 αριθμ.2 του καταστατικού της, όπως επικυρώθηκε με το ν.3424/1927). Κατά συνέπεια, τα περιγραφόμενα στην αγωγή πραγματικά περιστατικά και αληθή υποτιθέμενα δεν συγκροτούν παράνομη και υπαίτια ούτε αντίθετη προς τα χρηστά ήθη συμπεριφορά της εναγομένης, δεν θεμελιώνουν την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συμπεριφοράς και ζημίας, η οποία ούτως ή άλλως δεν παρίσταται νόμιμη. Κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω, πρέπει η ένδικη αγωγή να απορριφθεί, ~~ως αήριστη αγωγή~~. Τέλος, τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφισθούν μεταξύ των διαδίκων λόγω του ιδιαίτερος δυσχερούς της ερμηνείας των κανόνων δικαίου που εφαρμόστηκαν (άρθρ. 179 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την αγωγή.

ΣΥΜΨΗΦΙΖΕΙ τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 17-12-2015.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στην Αθήνα, χωρίς να παρευρίσκονται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους, στις 2015.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Η Προέδρος
Ευα